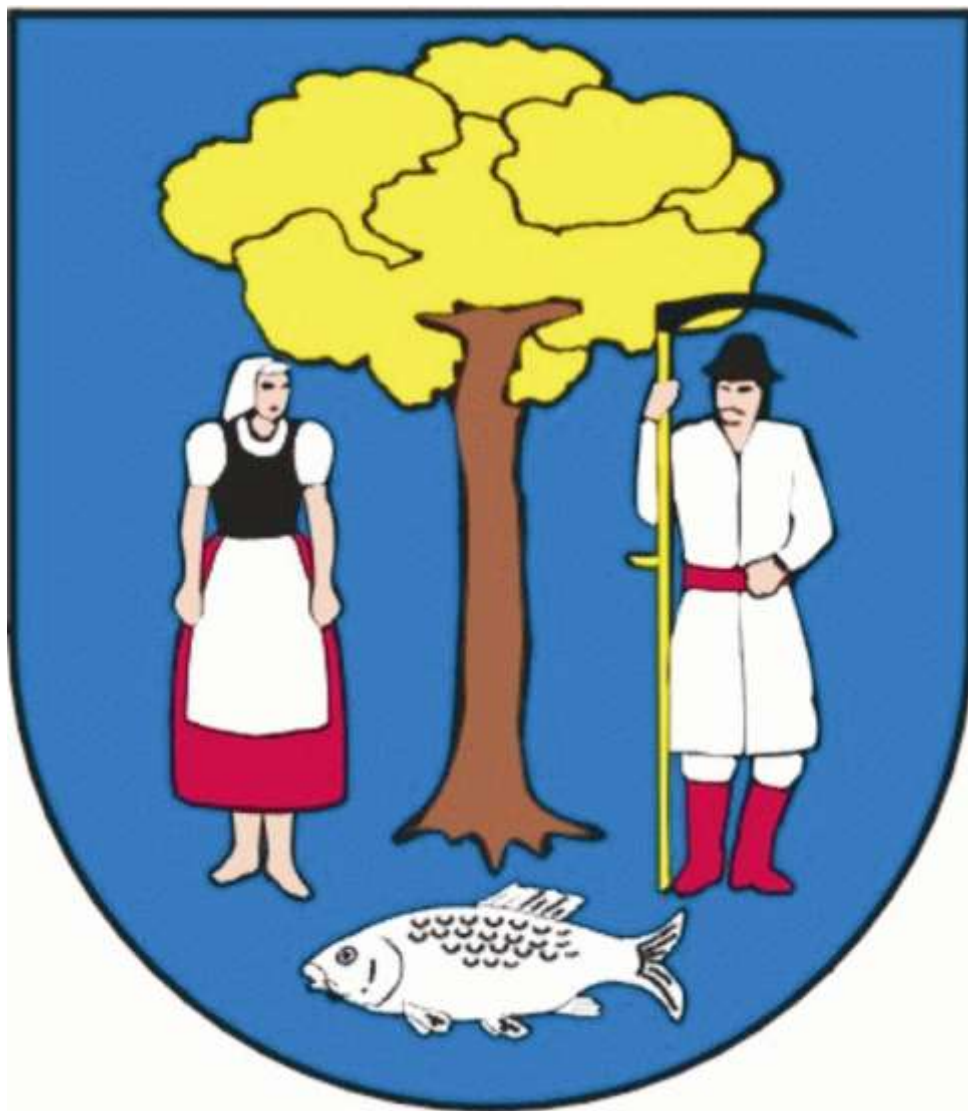

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chybie na lata 2007-2013

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

Cieszyn, 2008

Spis treści

Wstęp	4
I Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie	5
I 1. Zagospodarowanie przestrzenne	5
I 1.1. Podstawowe informacje	5
I 1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska	8
I 1.3. Własność gruntów i budynków	10
I 1.4. Infrastruktura techniczna	10
I 1.5. Identyfikacja problemów	15
I 2. Gospodarka	16
I 2.1. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach	16
I 2.2. Struktura podstawowych branż gospodarki	17
I 2.3. Główni pracodawcy	19
I 2.4. Identyfikacja problemów	19
I 3. Sfera społeczna	20
I 3.1. Struktura demograficzna i społeczna/trendy	20
I 3.2. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych	22
I 3.3. Struktura organizacji pozarządowych	23
I 3.4. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji	25
I 3.5. Identyfikacja problemów	26
I 4. Tabele z podstawowymi danymi statystycznymi	28
I 5. Analiza SWOT	31
II Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego gminy i regionu	33
II 1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013	33
II 2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego	35
II 3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	36
II 4. Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego 2001 - 2016	38
II 5. Strategia Rozwoju Gminy Chybie do roku 2014	38
II 6. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chybie	39

II 7. Program Ochrony Środowiska Gminy Chybie na lata 2004-2015	40
II 8. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chybie na lata 2005 – 2010	41
III Założenia programu rewitalizacji	42
III 1. Podokresy programowania, zasięg terytorialny, podział na działania inwestycyjne i uzasadnienie	42
III 2. Kryteria wyboru działań i kolejność realizacji	48
III 3. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	50
IV Planowane działania w latach 2007-2013	51
Obszar 1. Rewitalizacja centrum Gminy Chybie	52
Obszar 2. Rewitalizacja budynków po Ochotniczej Straży Pożarnej w sołectwie Zarzecze	54
Obszar 3. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	55
Obszar 4. Rewitalizacja obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A.	57
Obszar 5. Rewitalizacja terenów przemysłowych na cele inwestycyjne	58
Obszar 6. Rozbudowa i poprawa stanu infrastruktury drogowej	59
Obszar 7. Modernizacja infrastruktury sportowej	60
Obszar 8. Działania społeczne	61
V Plan finansowy realizacji rewitalizacji	62
VI System wdrażania	67
VII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	68
VII 1. System monitorowania programu	68
VII 2. Sposoby oceny programu	68
VII 3. Sposoby komunikacji społecznej oraz inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i pozarządowym	69
Spis tabel	71
Spis wykresów	71
Załączniki	72

Wstęp

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chybie” określa kierunki działań planowanych przez władze gminy w zakresie rewitalizacji. Program ma znaczenie strategiczne i planistyczne. Podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, których celem jest przywrócenie dawnych lub nadanie zupełnie nowych funkcji zdegradowanym terenom i obiektom, a także stworzenie warunków dla rozwoju na wskazanych obszarach. Opracowanie *Programu Rewitalizacji* jest wyrazem troski lokalnego samorządu o dobro gminy w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu, poprzez działania mające na celu odnowę i rozwój terenów o niewykorzystanym potencjale.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie jest poprawa jakości życia mieszkańców, przywrócenie ładu przestrzennego i ożywienie gospodarcze gminy Chybie. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację działań w ramach ośmiu obszarów:

- 1) Rewitalizacja centrum Gminy Chybie;
- 2) Rewitalizacja budynków po OSP w sołectwie Zarzecze;
- 3) Termomodernizacja i remont budynków użyteczności publicznej;
- 4) Rewitalizacja obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie;
- 5) Rewitalizacja terenów przemysłowych na cele inwestycyjne;
- 6) Poprawa stanu infrastruktury drogowej;
- 7) Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- 8) Działania społeczne.

Procesy rewitalizacji przedstawione w niniejszym opracowaniu mają charakter złożony i wielowymiarowy, dlatego wymagają długiego okresu przygotowawczego i wieloletniej realizacji. Przedmiotowy program opracowano na lata 2007-2013.

I Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie

I 1. Zagospodarowanie przestrzenne

I 1.1. Podstawowe informacje

Położenie

Gmina Chybie leży w południowej części województwa śląskiego, na północno-wschodnim skraju powiatu cieszyńskiego w zakolu górnej Wisły, graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- od północy, poprzez Zbiornik Goczałkowicki, z gminą Goczałkowice Zdrój;
- od zachodu z gminą Strumięń;
- od wschodu z gminą Czechowice-Dziedzice;
- od południowego wschodu i południa z gminami Jasienica oraz Skoczów.

Cały obszar gminy leży w Kotlinie Oświęcimskiej. Średnia wysokość terenu wynosi 254 m n.p.m. Gmina Chybie zajmuje powierzchnię 3180 ha, tj. obszar 32 km². W jej skład wchodzi miejscowości: Chybie, Mnich oraz sołectwa: Frelichów, Zaborze oraz Zarzecze.

Powierzchnia terenu gminy w rozbiciu na miejscowości przedstawia się następująco:

Tabela 1. Miejscowości wchodzące w skład Gminy Chybie

Miejscowości wchodzące w skład Gminy	Powierzchnia obszaru gminy 3180 [ha]	Udział %
Chybie	1 122 ha	35,3 %
Frelichów	294 ha	9,2 %
Mnich	835 ha	26,3 %
Zaborze	592 ha	18,6 %
Zarzecze	337 ha	10,6 %

Rys historyczny

Nazwę Chybie najczęściej tłumaczy się jako pochodzącą od dawnego słowa „chyb”, czyli wysoki las z drzewem budulcowym. Natomiast etymologia ludowa, opierająca się na starym podaniu, powiada, że złośliwemu księciu pszczyńskiemu, który chciał przegrodzić bieg Wisły, żeby zalać tutejsze tereny, chybiło (zabrakło) wody. Choć Zarzecze wymieniono już

w 1223 r., to o istnieniu pozostałych wiosek możemy mówić dopiero od XVI i XVII w. Ziemie te początkowo należały do panów pszczyńskich, zostały jednak w XV wieku wykupione przez Księstwo Cieszyńskie i odtąd związały się z nim na stałe. Położenie wśród torfowisk i mokradeł nie sprzyjało rozwojowi osadnictwa na tym terenie. Przez wieki tutejsze wioski funkcjonowały przede wszystkim jako główny ośrodek hodowli ryb na Śląsku Cieszyńskim i jeden z większych w całych Austro-Węgrzech.

Dynamiczny rozwój Chybia i okolic nastąpił wraz ze zbudowaniem w 1856 r. linii kolejowej z Zebrzydowic do Czechowic, która stanowiła jeden z odcinków warszawsko – wiedeńskiego traktu kolejowego. W 1880 r. położono drugi tor, a obok stacji w Chybiu rozpoczęto budowę cukrowni. Odtąd rozwój Chybia był ściśle powiązany z istniejącym węzłem kolejowym i cukrownią.

Cukrownia uruchomiona została w 1884 r. z inicjatywy Komory Cieszyńskiej. W okresie II Rzeczypospolitej posiadał już urządzenia do rafinowania i produkowała kilka rodzajów cukru. W zakładzie tym znaleźli zatrudnienie mieszkańcy nie tylko Chybia, ale i wielu okolicznych miejscowości.

Po zniszczeniach wojennych, cukrownia ruszyła już w grudniu 1945 r. Kolejne udoskonalenia i nowe urządzenia pozwoliły na roczną produkcję rzędu 50 000 ton cukru. Po transformacji ustrojowej cukrownia w Chybiu weszła w skład Śląskiej Spółki Cukrowej, której właścicielem był Skarb Państwa. W 2003 roku spółka ta została sprzedana francuskiej grupie Saint Louis Sucre International S.A.S.; po mniej więcej roku Francuzi odstąpili ją niemieckiemu koncernowi Südzucker. Wówczas osiem cukrowni należących do holdingu zostało zamkniętych. Pozostałe osiem, w tym cukrownia w Chybiu, działały nadal. Obecnie następują jednak znaczące ograniczenia w działalności chybskiej cukrowni. Zakład sprzedał część gruntów; Gmina Chybie skorzystała z przysługującego jej prawa pierwokupu i zakupiła tereny położone w rejonie ulic Polnej i Kuchennej o łącznej powierzchni 28 ha.

Jednym z najważniejszych wydarzeń w historii gminy w powojennym półwieczu była budowa wielkiego jeziora zaporowego – Zbiornika Goczałkowickiego. W związku z jego powstaniem w 1955 r. pod wodą znalazła się znaczna część dwóch sołectw – Zarzecza i Frelichowa. Obecnie tereny Zbiornika Goczałkowickiego stanowią cenny obszar przyrodniczy, zasiedlany przez rzadkie gatunki ptaków wodno-błotnych. Teren ten został objęty siecią Natura 2000.

Południowo-zachodni zakątek gminy zajmują natomiast unikalne placówki badawcze - Rybackie Zakłady Polskiej Akademii Nauk w Gołyszach: Zakład Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej oraz Zakład Doświadczalny Gospodarki Stawowej. Zasadniczymi kierunkami badań ZLiGR są prace zmierzające do poznania biologicznych podstaw chowu ryb, opracowania intensywnych metod chowu w stawach czy introdukcji nowych gatunków ryb. Z kolei drugi ze wspomnianych zakładów jest znaczącym producentem karpia i innych gatunków ryb oraz materiału zarybieniowego.

Podstawowe informacje o strukturze przestrzennej

Sfera przestrzenna Gminy Chybie charakteryzuje się typową dla polskich wsi strukturą zabudowy – jest ona dość chaotyczna i mocno rozproszona, a budynki mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej znajdują się przy głównych ciągach komunikacyjnych, szczególnie na północ i południe od linii kolejowej Katowice – Zebrzydowice oraz po obu stronach drogi powiatowej Strumień – Jasienica. Obszary zwartej zabudowy występują również wzdłuż dróg prowadzących z centrum gminy do sołectw. Na pozostałym terenie zabudowa ma charakter rozproszony. Brak jest wyraźnego centrum. W chwili obecnej – w związku z rozwojem przestrzennym gminy zgodnym z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego – kulturalno-usługowo-rekreacyjne funkcje centrum gminy stopniowo przejmują teren wzdłuż ulicy Bielskiej w Chybiu. Na tym obszarze zlokalizowany jest Urząd Gminy, amfiteatr, Gminny Ośrodek Kultury, park oraz liczne punkty handlowe i gastronomiczne.

Istotną rolę w krajobrazie gminy pełnią tereny zielone. Rozległe obszary leśne stanowią znaczącą część gminy Chybie. Zajmują one 873 ha, czyli 27,5 % powierzchni gminy. Są to głównie lasy państwowe. Największe kompleksy leśne znajdują się we wschodniej części gminy. Zarządza nimi administracja Lasów Państwowych -Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach, Nadleśnictwo Bielsko i Nadleśnictwo Ustroń (Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego”).

Rozległe zadrzewienie otacza także zespół obiektów sportowych. Pozostałe wyspy leśne mają niewielką powierzchnię. Są wśród nich kilkuhektarowe pasy lasu otaczające głębokie na kilka metrów parowy lub niewielkie zadrzewienia drzew o powierzchni nie przekraczającej 1 ha.

Na terenie gminy Chybie nie zostały wyznaczone strefy bezpośredniej ochrony konserwatorskiej.

I 1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska

Teren gminy Chybie z uwagi na występujące tu gatunki ptaków, w oparciu o Dyrektywę w sprawie ochrony dzikich ptaków, zwaną dyrektywą ptasią (79/409/EWG) został rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) zakwalifikowany do obszaru specjalnej ochrony (OSO) zwanego Doliną Górnej Wisły PLB240001.

Całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 24 767,5 ha, zaś na terenie gminy Chybie – 3099,9 ha. Obejmuje on przede wszystkim Zbiornik Goczałkowicki i przyległe stawy hodowlane. Na terenie tym występuje co najmniej 29 gatunków ptaków z zał. I dyrektywy ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK), takie jak: zimorodek, bąk (PCK), rybitwa białowąsa (PCK), rybitwa czarna, bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, łabędź krzykliwy, dzięcioł średni, dzięcioł czarny, czapla biała, czapla nadobna, ortolan, muchówka białoszyja, żuraw, bielik, bączek (PCK), gąsiorek, dzierzba czarnoczelna (PCK), mewa czarnogłowa, podróżniczek, ślepowron (PCK), trzmielojad, dzięcioł zielonosiwy, zielonka, kropiatka, szablodziób, rybitwa zwyczajna (rzeczna), pokrzewka jarzębata.

Na terenie objętym Dyrektywą Ptasią nie przewiduje się znaczących ograniczeń działalności z prowadzeniem działalności gospodarczej, rolnej, leśnej, łowieckiej czy rybackiej pod warunkiem, że nie zagraża ona zachowaniu siedlisk przyrodniczych i nie wpływa w sposób istotnie negatywny na gatunki roślin i zwierząt, dla których obszar ochrony został wyznaczony. **Zagrożeniem dla populacji ptaków w Dolinie Górnej Wisły mogłaby być likwidacja lub zmiana użytkowania stawów hodowlanych, likwidacja wysp i szuwarów, nadmierne nawożenie i stosowanie chemicznych środków ochrony roślin.**

Ponadto na terenie gminy Chybie występują następujące osobliwości przyrodnicze:

- Rezerwat torfowiskowy „ROTUZ”, który został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30.12.1966 (Monitor Polski z 1967 Nr 10, poz. 59), w celu ochrony rzadkiego w tym rejonie torfowiska wraz z fragmentami boru bagiennego i wilgotnego. Najważniejszymi osobliwościami tam występującymi są rosiczka okrągłolistna, modrzewnica i storczyk szerokolistny. Całkowita powierzchnia rezerwatu: 28,21 ha, z czego 19,71 ha znajduje się w granicach gminy Chybie, a reszta na terenie gminy Czechowice – Dziedzice.

- Dąb szypułkowy (*Quercus pedunculata* Ehrh) o obwodzie pnia 4,50 m, wysokości 18 m, wiek ok. 300 lat. Zabytek znajduje się we wsi Zaborze, obok drogi Drogomyśl-Zaborze-Iłownica. W wojewódzkim rejestrze pomnik przyrody wpisany został pod pozycją 107. Za pomnik przyrody został uznany na podstawie Orzeczenia PWRN w Katowicach z dnia 22.10.1960r., nr R-OP-b/29/60.
- Aleja dębowa, obejmująca w momencie objęcia ochroną 204 szt. dębów: szypułkowego i błotnego o obwodzie 190-540 cm, wysokości 20-27 m, w wieku ok. 140-160 lat, rosnących w Chybiu wzdłuż ul. Bielskiej (droga powiatowa Jasienica-Strumień), od granicy lasu i potoku Bajerka do skrzyżowania z ul. Cieszyńską oraz od skrzyżowania z ul. Bielską do skrzyżowania z drogą gminną w miejscowości Mnich. Dęby zostały uznane za pomniki przyrody na podstawie Rozporządzenia Nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. W wojewódzkim rejestrze przedmiotowe pomniki przyrody zostały wpisane w pozycji 489.

I 1.3. Własność gruntów i budynków

Właścicielem większości gruntów i budynków objętych przedmiotowym Programem Rewitalizacji jest Gmina Chybie. Zasoby mieszkaniowe w tej gminie, wg danych Głównego Urzędu Statystycznego, obejmują łącznie 2 742 mieszkania, spośród których 2 449 należą do osób fizycznych, 263 – do zakładów pracy, zaś 22 – do Gminy Chybie. Oprócz osób fizycznych, zarządcami zasobów mieszkaniowych są przede wszystkim: Cukrownia i Rafineria Chybie S.A. oraz Zakłady Polskiej Akademii Nauk w Gołyszu. Cukrownia i Rafineria Chybie S.A. jest również właścicielem gruntów i budynków objętych działaniami 4.1.- 4.3. niniejszego programu.

Oprócz 22 mieszkań, gmina Chybie posiada takie obiekty jak: Szkoła Podstawowa Nr 1 i Gimnazjum w Chybiu, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Chybiu, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Mnichu, Szkoła Podstawowa w Zaborzu, przedszkola w Chybiu, Mnichu, Zaborzu, domy nauczyciela: 1 w Zaborzu, 2 w Chybiu, ośrodek zdrowia, amfiteatr z biblioteką, stadion sportowy, budynek księgarni, dom przedpogrzebowy, budynek administracyjny urzędu gminy.

I 1.4. Infrastruktura techniczna

Transport

Gmina Chybie posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej odpowiadającej strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Przez teren Gminy Chybie przebiega sześć odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 21,322 km. W 2006 długość dróg gminnych wyniosła 69,59 km, z tego 55,84 km posiada nawierzchnię bitumiczną, nawierzchnię tłuczniową ulepszoną 6,47 km, nawierzchnię nieulepszoną 0,37 km, wzmocnioną żwirem i żuzłem 4,92 km, zaś naturalną z gruntu rodzimego - 1,99 km. Stan techniczny dróg powiatowych nie w pełni odpowiada potrzebom mieszkańców z uwagi na słabą jakość nawierzchni lub niedostosowaną do bieżącego ruchu przepustowość. Różne są także parametry techniczne dróg gminnych o szerokości jezdni 4-4,5 m oraz 2,8-3,5 m. Ponadto część ciągów dróg nie posiada poboczy

oraz chodników, zaś szerokość niektórych odcinków jezdni nie odpowiada przewidzianym dla nich normom szerokości. Spowodowane jest to po części nieuporządkowanym stanem własnościowym, co uniemożliwia poszerzenie niektórych odcinków.

Drogi powiatowe, gminne i lokalne obsługują przede wszystkim powiązania komunikacyjne wewnątrz gminy oraz powiązania lokalne z miejscowościami w gminach ościennych.

Przez teren gminy przechodzą linie kolejowe nr 93 (Trzebinia – Zebrzydowice) oraz 157 (Pawłowice Śląskie – Skoczów). Z kolei komunikacja autobusowa PKS łączy Chybie z Cieszynem, Bielskiem- Białą, Skoczowem czy Strumieniem.

Zaopatrzenie w wodę

Ujęcie wody pitnej dla Gminy Chybie znajduje się na Zbiorniku Goczałkowickim. Mieszkańców gminy zaopatrują w wodę: Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. oraz AQUA S.A. z Bielska-Białej.

Sieć wodociągową na terenie gminy zbudowano w 1963 roku – po oddaniu do eksploatacji Zbiornika Goczałkowickiego. Obecnie Gmina Chybie jest zwodociągowana w 99%; pozostali mieszkańcy korzystają z własnych ujęć wody (studnie).

Woda pitna dostarczana jest poprzez Stację Uzdatniania Wody w Strumieniu, która kupuje wodę od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach i następnie magistralą, będącą w użytkowaniu WZC kierowana jest do gminy. AQUA zaopatruje w wodę przysiółek Zamachy, dostarcza wodę do kilku domów położonych przy granicy z gminą Jasienica.

Gospodarka odpadami i gospodarka ściekowa

Gmina posiada opracowany „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Chybie na lata 2004-2012”, który został przyjęty przez Radę Gminy Chybie, uchwałą Nr XIX/126/04 z dnia 10 września 2004 r. i jest częścią „Programu Ochrony Środowiska Gminy Chybie na lata 2004 - 2015” przyjętego przez Radę Gminy Chybie uchwałą Nr XIX/125/04 z dnia 10 września 2004 r.

W 2001 roku wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów komunalnych. Corocznie odnotowuje się wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie i oddanych do recyklingu, wśród których znajdują się również odpady opakowaniowe z papieru i tektury oraz opakowania metalowe i szklane.

Zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy Chybie posiadają następujące podmioty:

- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „EKOM” Zdzisław Janota, Zabłocie ul. Tulipanów 3, 43-246 Strumień (bez odpadów płynnych);
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Wywóz Odpadów Komunalnych Stałych i Płynnych Emil Janota, Zabłocie, ul. Bielska 60, 43-246 Strumień;
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o., ul. Kokotek 33, 41-700 Ruda Śląska.

Tabela 2. Ilość odpadów zebranych i oddanych do recyklingu w latach 2003-2007 r. (kg)

Rok	Szkło	Plastik	Makulatura	Złom	Razem
2003	78 815	13 521	2 050	700	95 086
2004	79 077	15 241	4 860	772	99 950
2005	98 750	18 180	6 120	2 470	125 520
2006	118 080	24 630	18 930	1 180	162 820
2007	199 110	44 870	29 870	2 820	276 670

Źródło: Informator dla mieszkańców Gminy Chybie, Nowa Formacja, 2008

Zezwolenie na odbiór nieczystości ciekłych posiadają firmy:

- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Wywóz Odpadów Komunalnych Stałych i Płynnych Emil Janota, Zabłocie, ul. Bielska 60, 43-246 Strumień;
- Czyszczenie osadników i wywóz fekaliów usługi Transportowe Marek Gębora, ul. Doliny Miętusiej 27/61, 43-316 Bielsko-Biała;
- Czyszczenie Osadników Wywóz Nieczystości Płynnych Grażyna Gębora, ul. Doliny Miętusiej 27/61, 43-316 Bielsko-Biała.

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięta i obejmuje zaledwie 8% mieszkańców gminy, głównie tereny zakładowe i przyzakładowe. Odbiornikami ścieków są oczyszczalnie wskazane w poniższej tabeli:

Tabela 3. Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Chybie

Oczyszczalnia	Lokalizacja	Rodzaj	Projektowa przepustowość Qdśr [m3/d]	Ścieki przemysłowe	Ścieki Komunalne
Zakładowa	Cukrownia i Rafineria „Chybie”	BOS	100	Ścieki bytowo-gospodarcze	Mieszkania Hotel

Przemysłowa	Cukrownia i Rafineria „Chybie”	mechaniczno-biologiczna	-	Proces technologiczny	-
Zakładowa	Zakłady PAN w Gołyszach	mechaniczno-biologiczna	54	Budynki zakładu	Osiedle przy ul. Kalinowej

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Chybie

Zdecydowana większość mieszkańców korzysta z przydomowych zbiorników bezodpływowych; ścieki z tych zbiorników wywożone są samochodami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków w Strumieniu.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców z GPZ Strumień 110/30/15/6 kV liniami napowietrznymi i kablowymi o średnim napięciu 15 kV. Dostawcą energii jest firma ENION Spółka Akcyjna z Krakowa. Obecnie jest zarejestrowanych 3 723 odbiorców. Na obszarze Gminy działa 48 stacji transformatorowych. Zakłada się stopniową wymianę napowietrznych linii 15 kV na linie kablowe w obszarach silnie zurbanizowanych. Planowana jest również budowa nowych i remonty istniejących linii napowietrznych niskiego napięcia z wprowadzaniem przewodów izolowanych zamiast gołych. Obsługa odbiorców na niskim napięciu 0,4/0,23 kV odbywa się ze stacji transformatorowych, usytuowanych w pobliżu terenów zurbanizowanych.

Zaopatrzenie w gaz

Teren Gminy Chybie jest zgazyfikowany. Zaopatrzenie terenu gminy w gaz odbywa się od strony Strumienia i Drogomyśla z gazowej sieci średnioprężnej Ø 100 mm. Wysoka cena gazu zniechęca mieszkańców do wykorzystywania go jako nośnika energii cieplnej w gospodarstwach domowych - zazwyczaj użytkowanie gazu ograniczone jest do przygotowywania posiłków i podgrzewania wody.

Aktualnie na obszarze gminy znajduje się 120 km rozdzielczej sieci gazowej. Ilość odbiorców - 1921, ilość przyłączy – 1695 sztuk, długość przyłączy 38 km.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy Chybie istnieje zdecentralizowany system dostawy energii cieplnej. Kotłownie indywidualne i grupowe zaopatrują pojedyncze obiekty lub zespoły obiektów

na terenach o gęstej zabudowie. Na terenach o niskiej intensywności zabudowy, gospodarstwa domowe zaopatrywane są indywidualnie w ciepło z własnych instalacji grzewczych. Ogrzewanie gospodarstw domowych i gospodarstw rolnych oraz produkcja ciepłej wody użytkowej odbywa się indywidualnie w oparciu o różne źródła energii (węgiel, flot, w niewielkiej ilości gaz ziemny, olej opałowy i energia elektryczna). Realizowana jest stopniowa modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotłów (na ekologiczne) oraz zastępowanie paliwa stałego gazem.

Telekomunikacja

Gmina Chybie obsługiwana jest przez Telekomunikację Polską S.A., która jest dostawcą łączności przewodowej. Natomiast łączność bezprzewodową oferują sieci telefonii komórkowej – Orange, PLUS GSM, ERA GSM, Play

W najbliższych latach zakłada się dalszą rozbudowę przewodowych środków łączności poprzez powiększanie pojemności koncentratorów (central), rozbudowę telefonicznej sieci przewodowej oraz wykorzystanie abonenckich systemów zwielokrotniających linie (PCM).

Natomiast w celu poprawienia jakości usług telefonii bezprzewodowej planowane jest umożliwienie stawiania anten rozsyłowych poprawiających jakość i zasięg użytkowania.

I 1.5. Identyfikacja problemów

Najważniejsze problemy związane z zagospodarowaniem przestrzennym, infrastrukturą techniczną oraz ochroną środowiska na terenie gminy Chybie to:

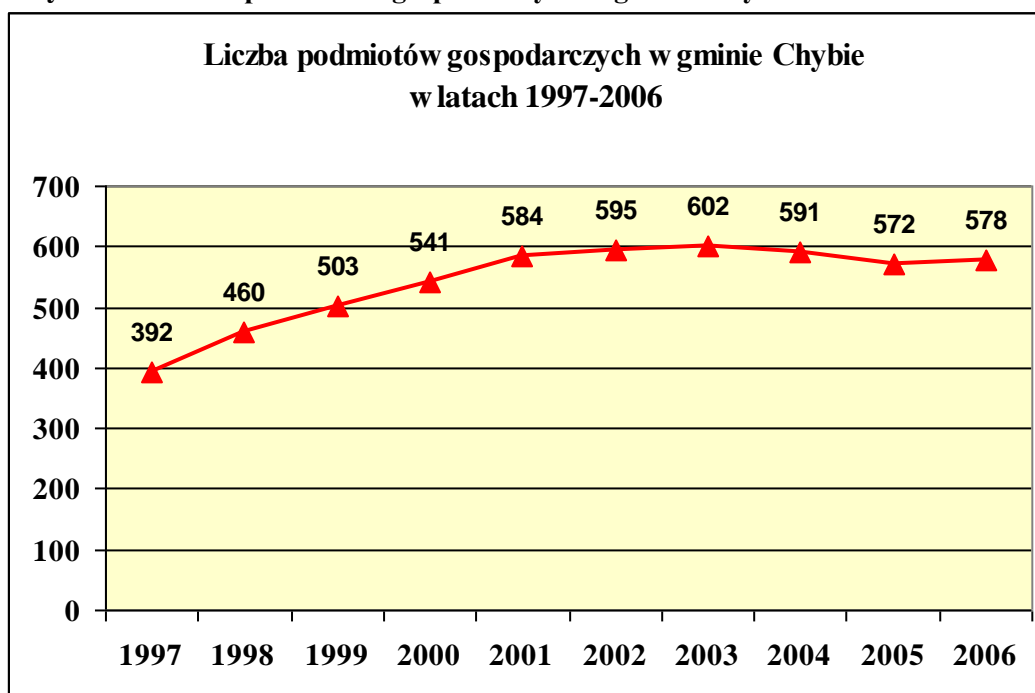
- Brak kanalizacji sanitarnej;
- Zły stan techniczny części dróg powiatowych i gminnych oraz chodników;
- Niska estetyka budynków użyteczności publicznej – zły stan techniczny fasad;
- Brak chodników przy części ulic o intensywnej zabudowie;
- Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego spowodowane niską emisją z kotłowni gospodarstw domowych oraz brakiem termomodernizacji budynków użyteczności publicznej;
- Istnienie zdegradowanych terenów przemysłowych w rejonie ulic Kuchennej i Polnej;
- Konieczność renowacji obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie;
- Zły stan techniczny kompleksu sportowo-rekreacyjnego.

I 2. Gospodarka

I 2.1. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie gminy Chybie funkcjonuje 578 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, z czego 562 to podmioty sektora prywatnego. Liczbę tę należy ocenić jako dość niską. Wskaźnik przedsiębiorczości, czyli liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców wynosi w gminie Chybie 60, tymczasem jego średnia wartość w powiecie cieszyńskim kształtuje się na poziomie 98. Niski wskaźnik przedsiębiorczości jest cechą charakterystyczną dla obszarów wiejskich w Polsce. Niepokojącą tendencją jest jednak spadek liczby zarejestrowanych podmiotów obserwowany w gminie Chybie w ciągu ostatnich czterech lat.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Chybie w latach 1997-2006

Źródło: GUS

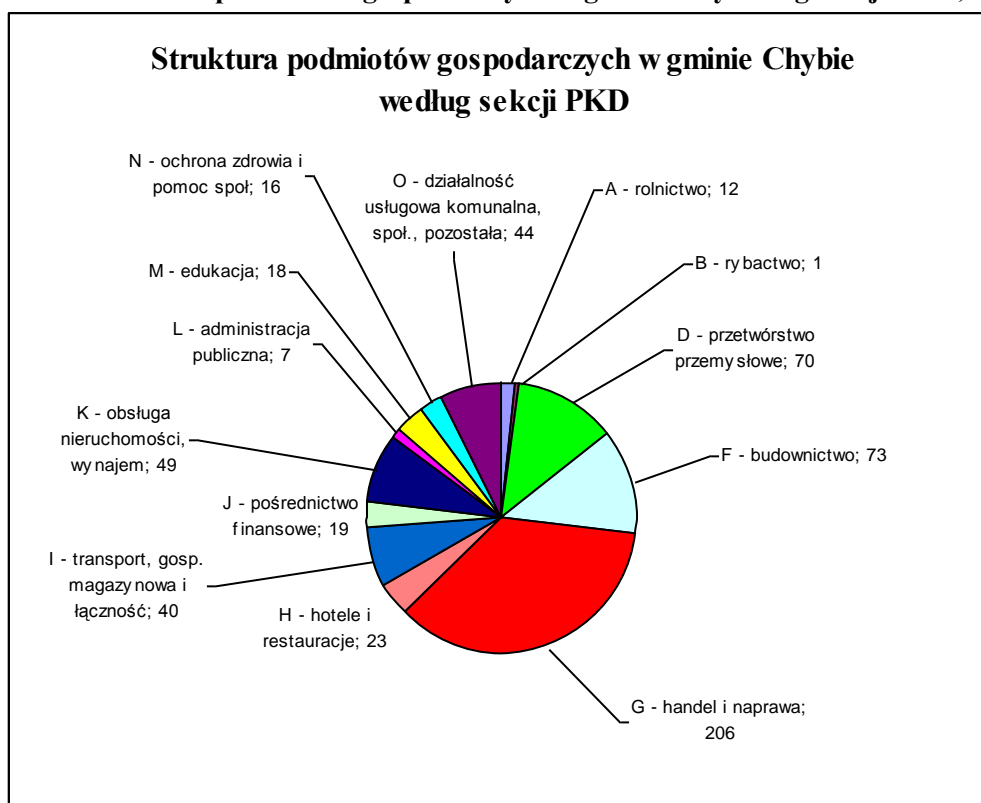
Dane o strukturze zatrudnienia na terenie gminy Chybie pochodzą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań z 2002 roku. Według tych danych, 49% osób posiadających własne

źródła utrzymania utrzymuje się z pracy najemnej poza rolnictwem, 44% posiada niezarobkowe źródła utrzymania (emerytury, renty, zasiłki), 5% utrzymuje się z pracy na własny rachunek, zaś zaledwie 1,5% - z pracy w rolnictwie.

I 2.2. Struktura podstawowych branż gospodarki

Profil gospodarczy gminy Chybie tworzą głównie podmioty sektora handlu i usług. Ponad jedna trzecia podmiotów (36%) zarejestrowana jest w sekcji „handel i naprawa”, 73 podmioty świadczą usługi z zakresu budownictwa, zaś jedynie 70 (12%) zajmuje się przetwórstwem przemysłowym. Jest to struktura typowa dla obszarów wiejskich w Polsce. Można oczekiwać, że w kolejnych latach w dalszym ciągu powstawać będą głównie podmioty w sektorze handlu i usług.

Wykres 2. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Chybie wg sekcji PKD, 2006 r.

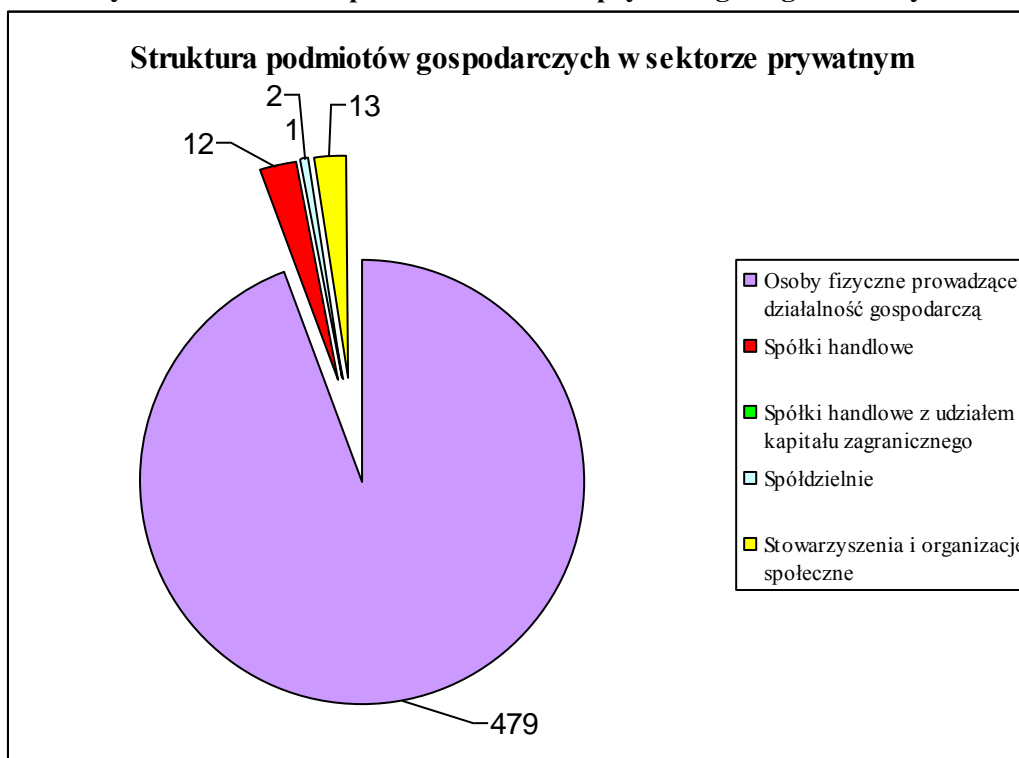

Źródło: GUS

Wśród podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, stanowiące 94% wszystkich zarejestrowanych

podmiotów. Na terenie gminy działa zaledwie 13 spółek prawa handlowego, w tym 1 z udziałem kapitału zagranicznego i 2 spółdzielnie. Ponadto zarejestrowanych jest 13 stowarzyszeń. Spółki prawa handlowego są zazwyczaj podmiotami trwalszymi niż firmy prowadzone przez osoby fizyczne i generują znacznie wyższą liczbę miejsc pracy; niewielka liczba tych podmiotów obrazuje relatywną słabość lokalnej gospodarki.

Wykres 3. Struktura podmiotów sektora prywatnego w gminie Chybie

Źródło: GUS

Pożądanym kierunkiem rozwoju gminy Chybie jest podniesieniu poziomu przedsiębiorczości poprzez stworzenie warunków do powstania nowych podmiotów gospodarczych. Cele ten może zostać osiągnięty przede wszystkim poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje oraz aktywne działania podejmowane na rzecz przyciągnięcia inwestorów.

I 2.3. Główni pracodawcy

Do największych pracodawców prywatnych na terenie Gminy Chybie należą :

- Polskie Mięso i Wędliny „Łukosz” sp. z o.o. (ok. 200 zatrudnionych);
- „SYNCHRONIZATOR” sp. jawna;
- Spółdzielnia „AGROMET”;
- Spółdzielnia „Samopomoc”.

Do niedawna jednym z największych pracodawców w gminie Chybie była Cukrownia i Rafineria Chybie S.A., zatrudniająca ponad 80 osób. W chwili obecnej przebiega jednak restrukturyzacja tego zakładu; według informacji uzyskanych w dziale kadr przedsiębiorstwa, zatrudnione osoby są stopniowo zwalniane.

I 2.4. Identyfikacja problemów

Jako najważniejsze problemy w gminie Chybie w sferze lokalnej gospodarki można wskazać:

- Obserwowany w ostatnich latach spadek liczby zarejestrowanych podmiotów;
- Niewielką liczbą spółek handlowych;
- Ograniczenie działalności Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A. – do niedawna największego zakładu i pracodawcy na terenie gminy.

W chwili obecnej jednym z priorytetów Gminy powinno stać się podjęcie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy. Jest to szczególnie istotne w obliczu ryzyka likwidacji Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A. Likwidacja tego zakładu przemysłowego pociąga za sobą konieczność rewitalizacji terenów i obiektów stanowiących uprzednio jego własność; część tych terenów może z powodzeniem zostać wykorzystana jako tereny pod inwestycje.

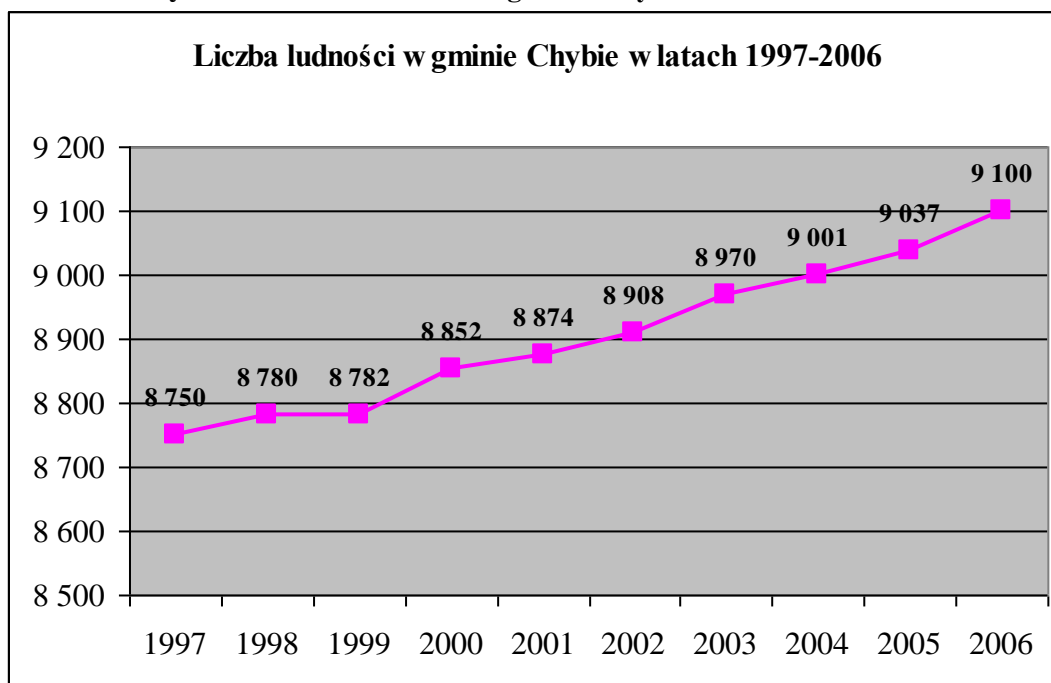
Należy podkreślić, że z uwagi na objęcie całego terenu gminy obszarem Natura 2000, rozwój gospodarczy gminy może opierać się o działalność nieuciążliwą dla środowiska.

I 3. Sfera społeczna

I 3.1. Struktura demograficzna i społeczna/trendy

Liczba mieszkańców gminy Chybie wynosi 9 100 osób (według danych Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 31.12.2006 r.). W ciągu ostatnich 10 lat liczba ta wzrosła o 350 osób; tendencja wzrostowa była stała. Spośród mieszkańców gminy 4 456 osób to mężczyźni, zaś 4 644 – kobiety.

Wykres 4. Liczba ludności w gminie Chybie w latach 1997-2006

Źródło: GUS

Poniższa tabela prezentuje liczbę mieszkańców gminy w rozbiciu na poszczególne sołectwa. Dane te pochodzą ze sprawozdania Rady Gminy Chybie IV kadencji, dlatego występują niewielkie różnice pomiędzy ogólną liczbą ludności w poszczególnych latach zawartą w tabeli a danymi Głównego Urzędu Statystycznego prezentowanymi powyżej.

Tabela 4. Liczba mieszkańców gminy w rozbiciu na poszczególne sołectwa (31 grudnia 2006 r.)

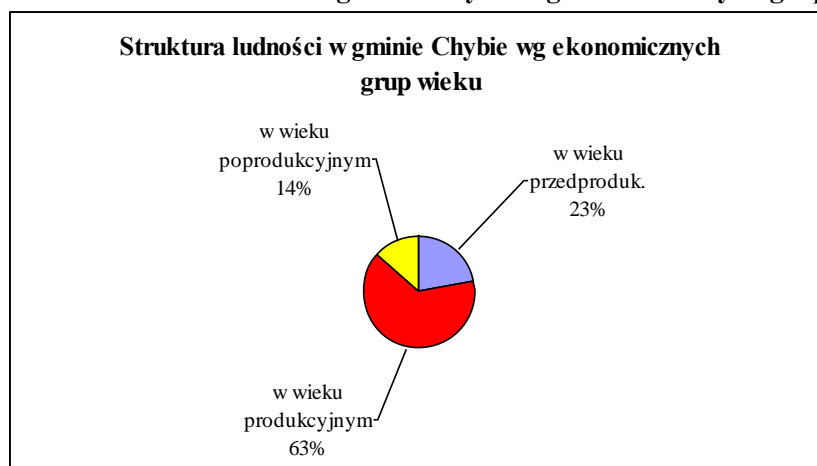
Rok	Liczba ludności	Miejscowość				
		Chybie	Frelichów	Mnich	Zaborze	Zarzecze
2003	8981	3627	558	3507	955	334
2004	9012	3636	561	3523	968	324
2005	9030	3648	575	3515	982	310
2006	9096	3675	590	3533	990	308

Źródło: Sprawozdanie Rady Gminy Chybie IV kadencji

Systematyczny wzrost liczby ludności jest przede wszystkim wynikiem dodatniego przyrostu naturalnego. W latach 1997-2006 liczba urodzeń w każdym roku przewyższała liczbę zgonów. Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2006 roku wynosił 4,1. Jest to tendencja zdecydowanie pozytywna na tle województwa śląskiego i całego kraju, gdzie przyrost naturalny przyjmuje wartości ujemne.

Drugim czynnikiem wpływającym na wzrost liczby ludności w gminie Chybie jest dodatnie saldo migracji, czyli przewaga osób osiedlających się na terenie gminy nad osobami, które zostają wymeldowane.

Wykres 5. Struktura ludności w gminie Chybie wg ekonomicznych grup wieku

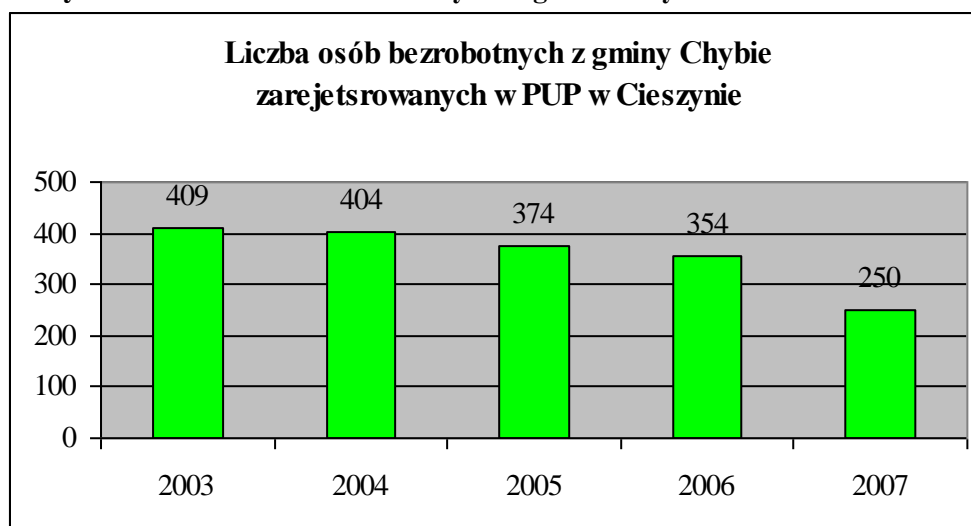
Źródło: GUS

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Chybie jest korzystna. Świadczą o tym wartości tzw. wskaźników obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten wynosi w gminie 21,3,

tymczasem w powiecie cieszyńskim – 24,2. Osoby w wieku przedprodukcyjnym, do 15 roku życia, stanowią 22,5% ogółu mieszkańców gminy; osoby w wieku produkcyjnym – 63,9%, zaś osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60. roku życia, mężczyźni powyżej 65 roku życia) – 13,6%.

Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy na przestrzeni ostatnich 5 lat systematycznie spadała – z 409 w 2003 roku do 250 na koniec 2007 roku. Największy spadek nastąpił w ciągu 2007 roku. Obecnie jednak, w związku ze zwolnieniami jakie następują w Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A., występują obawy, że ta pozytywna tendencja może zostać zahamowana.

Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych w gminie Chybie w latach 2003-2007

Źródło: GUS

I 3.2. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Informacje na temat źródeł dochodów gospodarstw domowych pochodzą z danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 roku; Główny Urząd Statystyczny nie gromadzi na bieżąco takich danych na poziomie gminy.

Struktura gospodarstw domowych według liczby osób została przedstawiona na poniższym wykresie. Najliczniejszą kategorię stanowiły gospodarstwa 4-osobowe, najmniej liczną – 5-osobowe i składające się z większej liczby osób.

Wykres 7. Gospodarstwa domowe w gminie Chybie według liczby osób – dane NSP 2002

Źródło: GUS, NSP 2002

W ramach badań prowadzonych w czasie NSP 2002 stwierdzono, że dla 880 spośród 2 922 gospodarstw domowych funkcjonujących wówczas na terenie gminy Chybie, głównym źródłem utrzymania była praca najemna poza rolnictwem w sektorze publicznym, dla 457 – praca najemna poza rolnictwem w sektorze prywatnym. 153 gospodarstwa domowe utrzymywały się z pracy na rachunek własny, zaś zaledwie 23 - z pracy w swoim gospodarstwie rolnym. Z kolei dla 790 gospodarstw domowych głównym źródłem utrzymania była emerytura, dla 270 – renta z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe dane świadczą o tym, że na terenie gminy Chybie – pomimo jej wiejskiego charakteru – rolnictwo pełni marginalną rolę jako źródło utrzymania mieszkańców. Dochody gospodarstw domowych oparte są bądź o źródła niezarobkowe (emerytury, renty), bądź o pracę najemną poza rolnictwem, przede wszystkim w sektorze publicznym.

I 3.3. Struktura organizacji pozarządowych

Współpraca z organizacjami pozarządowymi stanowi istotny element działalności Urzędu Gminy Chybie. Współpraca ta dotyczy realizacji zadań własnych Gminy określonych w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), a w szczególności zadań własnych Gminy obejmujących następujące obszary :

- kultura fizyczna i sport,

- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz narkomania,
- ochrona środowiska.

Urząd Gminy współdziała z organizacjami pozarządowymi na gruncie zarówno finansowym, jak i pozafinansowym. Współpraca pozafinansowa koncentruje się na wzajemnym informowaniu o planowanych kierunkach działania, podejmowaniu wspólnych działań na rzecz diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców, pomocy w nawiązywaniu kontaktów zagranicznych z organizacjami o podobnym charakterze, zwłaszcza w gminie partnerskiej Cierlicko w Republice Czeskiej, pomocy techniczno-organizacyjnej.

Gminy Ośrodek Kultury (GOK) w Chybiu wspiera organizacje pozarządowe, współorganizując i współfinansując przedsięwzięcia kulturalne. Współpraca dotyczy również kwestii redagowania folderów, plakatów itp. Do organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Chybie, wspieranych przez GOK, należą:

- Towarzystwo Miłośników Zarzecza - stowarzyszenie założone w 1994 roku, liczące ponad 70 członków – głównie mieszkańców wsi Zarzecze wysiedlonych z powodu budowy Jeziora Goczałkowickiego; stowarzyszenie dokumentuje i popularyzuje informacje na temat przeszłości Zarzecza, lokalnej tradycji i kultury, wydaje „Gazetę Zarzecką” i szereg innych publikacji.
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Razem” - Stowarzyszenie działa od grudnia 1999 roku; jego działalność oparta jest na zasadach wolontariatu i polega na niesieniu pomocy osobom niepełnosprawnymi i ich rodzinom. Głównym elementem działalności stowarzyszenia jest organizacja turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych, a także włączanie młodzieży do opieki nad osobami niepełnosprawnymi.
- Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Życie” – jego celami są m.in. jest ochrona przyrody, wspieranie inicjatyw proekologicznych, edukacja ekologiczna, działalność turystyczno-rekreacyjna. Stowarzyszenie to jest organizatorem Rodzinnych Rajdów Rowerowych – największej masowej imprezy rodzinnej w powiecie cieszyńskim oraz szeregu innych inicjatyw ekologicznych i rekreacyjnych.
- Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „Radość” - stowarzyszenie działające w ramach struktur Salezjańskiej Organizacji

Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej; prowadzi działalność sportowo-wychowawczą wśród dzieci i młodzieży w duchu tradycji salezjańskiej. Przy organizacji tej działają: Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych oraz Świetlica Socjoterapeutyczna.

- Robotniczy Klub Sportowy „Cukrownik” – klub ten obchodził w 2007 roku 70-lecie swojego istnienia; obecnie prowadzi trzy sekcje: piłki nożnej, tenisa stołowego oraz gimnastyki sportowej. Klub zarządza halą sportową i stadionem w Chybiu;
- Koło Emerytów i Rencistów,
- Koła Gospodyń Wiejskich;
- Parafialny Oddział Akcji Katolickiej,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Koło Pszczelarskie,
- Koło Wędkarskie – Sekcja Chybie,
- Koło Łowieckie „Chybie”.

I 3.4. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

Jako grupę szczególnie wymagającą wsparcia na terenie gminy Chybie można wskazać osoby pozostające bez pracy, a w szczególności te spośród nich, które są jednocześnie klientami pomocy społecznej. Osoby te są w dużej mierze zagrożone wykluczeniem społecznym. Wsparcia wymagają zwłaszcza takie osoby, które - pomimo pozostawania bez pracy – nie są zarejestrowane jako bezrobotne, a co za tym idzie – nie są objęte działaniami aktywizacyjnymi prowadzonymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie.

Wśród innych grup wskazać można przede wszystkim osoby starsze, wymagające opieki. Potrzeby tej grupy są w znacznej mierze, w ramach posiadanych środków, są w chwili obecnej zaspokajane. Należy podkreślić, że już w tej chwili gmina Chybie mocno angażuje się w pomoc dla osób bezrobotnych i dla grup zagrożonych marginalizacją społeczną. W 2004 roku wprowadzono szereg zmian w systemie pomocy społecznej celem dostosowania się do wymogów nowej ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach

rodzinnych. Zgodnie z tą drugą ustawą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (GOPS) utworzono dział świadczeń rodzinnych. Wypłata świadczeń jest zadaniem zleconym przez administrację rządową i finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

I 3.5. Identyfikacja problemów

Strukturę demograficzną w gminie Chybie można określić jako korzystną; atutem gminy jest dodatni przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji oraz wysoki odsetek w populacji osób młodych. Na terenie Gminy Chybie działa kilkanaście organizacji pozarządowych, z czego część funkcjonuje niezwykle prężnie, aktywnie pozyskując fundusze na swoją działalność od sponsorów, fundacji itp. Działalność tych organizacji świadczy o wysokim poziomie kapitału społecznego i dużej integracji społeczności lokalnej gminy Chybie.

Największym problemem społecznym na terenie gminy jest bezrobocie. W szczególnie niekorzystnej sytuacji znajdują się osoby, które pomimo pozostawania bez pracy, z różnych przyczyn nie są zarejestrowane jako bezrobotne – osoby te nie mogą być objęte programami aktywizacji zawodowej prowadzonymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, bardzo często są klientami pomocy społecznej. Dużym problemem jest również brak lokali socjalnych oraz ograniczone zasoby mieszkaniowe gminy.

Zagrożeniem dla sytuacji w sferze społecznej gminy jest widmo likwidacji Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A. Likwidacja tego przedsiębiorstwa nie tylko może przyczynić się do wzrostu bezrobocia na terenie gminy, ale także może mieć szersze negatywne reperkusje – chybska cukrownia przez lata pełniła bowiem rolę mecenasa lokalnej kultury czy sportu (w 2004 r. przedsiębiorstwo zostało odznaczone Kryształową Rosiczką za znaczące osiągnięcia w działalności na rzecz społeczności lokalnej).

Innym problemem negatywnie oddziałującym na sferę społeczną jest brak wystarczającej infrastruktury kulturalnej (brak sali widowiskowej uniemożliwiający organizację imprez kulturalnych poza sezonem letnim) oraz brak atrakcyjnej przestrzeni prospołecznej w centrum gminy.

W związku z planowanymi działaniami rewitalizacyjnymi o charakterze przestrzennym (remonty kapitalne, kreowanie nowych przestrzeni publicznych) może zająć konieczność sfinansowania lokali zamiennych i socjalnych dla mieszkańców rewitalizowanych obszarów.

W przypadku gdy zajdzie konieczność przemieszczenia ludzi do lokali zamiennych, niezbędne będzie opracowanie planu relokacji, wyznaczającego następujące zadania:

- integracja społeczna w nowym środowisku rodzin z obszarów rewitalizowanych, a także osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym w nowych środowiskach, w tym zapobieganie dewastacji mieszkań i ich otoczenia.

W planie powinny zostać ponadto uwzględnione uwarunkowania dotyczące podstawy prawnej dotyczącej zajmowanego lokalu (umowa najmu na czas nieokreślony, umowa najmu na czas określony, bez tytułu prawnego) oraz sytuacji materialnej gospodarstw domowych, w tym zasad i możliwości objęcia mieszkańców programami ekonomicznego wsparcia dla osób wychodzących z ubóstwa.

I 4. Tabele z podstawowymi danymi statystycznymi

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury technicznej

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Wodociągi						
Długość sieci w km	68,0	68,1	68,1	68,7	69,1	69,1
Liczba podłączeń	1 254	1 285	1 316	1 346	1 374	1 374
Woda dostarczana do gosp. dom w dam 3	279,9	280,1	287,7	281,6	292,5	297,6
Kanalizacja						
Długość czynnej sieci w km	7,8	7,8	9,0	9,0	9,0	1,2
Ścieki odprowadzone w dam3	156,4	64,0	22,2	20,0	28,9	25,0
Ludność korzystająca z sieci	-	641	645	647	650	655
Sieć gazowa						
Długość sieci w km	81,5	81,4	81,6	81,7	81,8	82,3
Czynne połączenia do budynków	1 674	1 685	1 853	-	1 856	1 857
Ludność korzystająca z sieci	-	-	7 021	6 710	6 693	6 720

Źródło: GUS

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące struktury demograficznej

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba ludności										
Liczba ludności ogółem	8750	8780	8782	8852	8874	8908	8970	9001	9037	9100
Mężczyźni	4264	4285	4288	4328	4332	4360	4394	4412	4424	4456
Kobiety	4486	4495	4494	4524	4542	4548	4576	4589	4613	4644
Ruch naturalny ludności										
Urodzenia	108	100	107	102	106	94	105	92	113	107
Zgony	72	81	66	77	53	76	74	80	69	70
Przyrost naturalny	36	19	41	25	53	18	31	12	44	37
Ludność wg ekonomicznych grup wieku										
W wieku przedprodukcyjnym (poniżej 15 r. ż)	2029	1996	1925	1877	1829	1767	1753	1673	1660	1637
W wieku produkcyjnym	5659	5722	5773	5874	5905	5994	6051	6151	6171	6226
W wieku poprodukcyjnym	1062	1062	1084	1101	1140	1147	1166	1177	1206	1237
Małżeństwa	42	55	48	45	44	46	47	58	53	50
Migracje wewnętrzne										
Zameldowania	121	103	122	85	62	63	97	107	67	104
Wymeldowania	54	79	85	58	57	59	70	91	62	65
Saldo migracji	67	24	37	27	5	4	27	16	5	39
Migracje zagraniczne										
Zameldowania	0	3	1	1	1	0	4	0	1	2
Wymeldowania	2	9	4	5	5	2	3	2	9	14
Saldo migracji	-2	-6	-3	-4	-4	-2	1	-2	-8	-12

Źródło: GUS

Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarczych

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Podmioty gospodarcze										
Podmioty gospodarcze ogółem	392	460	503	541	584	595	602	591	572	578
Sektor publiczny	9	10	13	18	17	16	16	16	16	16
Sektor prywatny	383	450	490	523	567	579	586	575	556	562
Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym										
Osoby fizyczne prowadzące działalność gosp	325	382	416	447	492	502	510	497	477	479
Spółki handlowe	5	6	6	7	8	10	10	10	11	12
Spółdzielnie	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Fundacje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6	7	12	13	13	13	13	13	13	13
Jednostki zarejestrowane wg sekcji PKD										
W sekcji A	7	14	14	20	16	15	15	11	12	12
W sekcji B	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1
W sekcji C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W sekcji D	51	58	65	72	78	74	75	73	69	70
W sekcji E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W sekcji F	40	59	69	70	71	76	76	73	72	73
W sekcji G	149	161	167	174	197	205	211	212	206	206
W sekcji H	13	16	20	21	22	20	20	22	20	23
W sekcji I	39	42	40	43	45	44	43	42	43	40
W sekcji J	4	5	9	11	15	15	19	19	19	19
W sekcji K	43	48	44	49	56	62	59	58	49	49
W sekcji L	4	6	7	7	7	7	7	7	7	7
W sekcji M	8	11	15	14	17	18	19	17	18	18
W sekcji N	8	9	13	18	16	15	14	14	16	16
W sekcji O	25	29	38	41	44	44	43	42	40	44
W sekcji P	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W sekcji Q	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: GUS

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące struktury demograficznej

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Szkolnictwo podstawowe										
Szkoły podstawowe	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Oddziały	54	53	47	39	37	36	34	33	33	33
Uczniowie	1 194	1 187	1 003	809	797	765	735	711	677	678
Absolwenci	125	140	172	-	138	166	124	130	137	111
Szkolnictwo gimnazjalne										
Gimnazja	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Oddziały	-	-	6	14	17	18	16	16	14	14
Uczniowie	-	-	144	293	427	458	433	421	396	385
Absolwenci	-	-	-	-	-	139	150	138	161	128
Komputery w szkołach										
Komputery ogółem	-	-	-	-	-	-	59	81	86	112
W szkołach podstawowych	-	-	-	-	-	-	34	46	50	66
W gimnazjach	-	-	-	-	-	-	25	35	36	46
Wychowanie przedszkolne										
Przedszkola	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3
Oddziały	10	10	10	10	10	9	8	9	9	10
Miejsca	302	302	271	250	250	250	250	250	230	230
Dzieci	250	249	237	237	237	200	210	227	225	234

Źródło: GUS

Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące użytkowania gruntów – dane za 2005 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha
Użytki rolne	1742
Grunty orne	1174
Sady	35
Łąki	401
Pastwiska	132
Lasy	873
Pozostałe grunty i nieużytki	565

Źródło: GUS

Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące budownictwa

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mieszkania oddane do użytkowania (indywidualne)										
Mieszkania	17	14	35	18	24	21	57	27	21	19
Powierzchnia użytkowa w m²	1846	1536	4 238	2 201	2 905	2 801	7 583	3 150	3 190	2 910
Budynki oddane do użytkowania										
Budynki	-	14	33	17	25	22	50	26	25	21
Kubatura w m³	-	9117	24666	13416	21572	17233	43050	16275	29431	16163

Źródło: GUS

I 5. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Sfera przestrzenna i techniczna	
<ul style="list-style-type: none"> • Dobre położenie gminy przy ważnych traktach komunikacyjnych – zarówno drogowych, jak i kolejowych; • Funkcjonowanie planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego cały obszar gminy; • Rozwój wyraźnie wyodrębnionego centrum gminy; • Istnienie dużego kompleksu sportowo-rekreacyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak komunalnej sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków; • Zły stan techniczny dróg gminnych, brak chodników; • Liczne ulice i obszary nieoświetlone • Brak uporządkowania architektonicznego zabudowy na terenie gminy; • Niski poziom estetyki obiektów użyteczności publicznej; • Brak wystarczającej infrastruktury; • Słabe połączenia środkami komunikacji publicznej z największymi miastami w regionie • Zanieczyszczenie powietrza powodowane niską emisją zanieczyszczeń – brak termomodernizacji budynków, zdecydowana przewaga kotłowni węglowych.
Sfera gospodarcza	
<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczny wzrost dochodów gminy; • Funkcjonowanie na terenie gminy dużego przedsiębiorstwa o ponadlokalnym znaczeniu; • Funkcjonowanie spółek handlowych; • Duża liczba podmiotów gospodarczych niezwiązanych z rolnictwem; • Dostępność usług telekomunikacyjnych na obszarze całej gminy; • Rozwijający się sektor usług. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek liczby zarejestrowanych podmiotów w ostatnich latach; • Niski wskaźnik przedsiębiorczości; • Postępujący proces restrukturyzacji Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A.; • Dominacja podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne, cechujących się często niewielką trwałością i słabością kapitałową; • Niski stopień rozwoju instytucji otoczenia biznesu.

Sfera społeczna	
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystna struktura wiekowa mieszkańców (niski wskaźnik obciążenia demograficznego); • Dodatni przyrost naturalny; • Dodatnie saldo migracji; • Duża liczba prężnie działających organizacji pozarządowych, część o zasięgu ponadlokalnym; • Prężnie działający Gminny Ośrodek Kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezrobocie; • Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób długotrwale pozostających bez pracy; • Brak lokali socjalnych do dyspozycji gminy; • Brak atrakcyjnej przestrzeni w centrum gminy, sprzyjającej integracji społecznej; • Brak wystarczającej infrastruktury kultury.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego i programów krajowych; • Dostępność terenów pod inwestycje; • Możliwość wykorzystania kapitału prywatnego: <ul style="list-style-type: none"> ○ Przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych ○ Możliwość zawierania partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP); • Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, przyciągnięcie inwestorów z uwagi na możliwość wykorzystania terenów po ich rewitalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trudności związane z finansowaniem inwestycji komunalnych: <ul style="list-style-type: none"> ○ Brak wolnych środków budżetowych; ○ Ograniczenie subwencji zewnętrznych ○ Możliwy spadek dochodów budżetu z podatków. • Duża konkurencja w konkursach p środki z funduszy UE; • Postępujące zanieczyszczenie wód powierzchniowych spowodowane brakiem kanalizacji; • Spadek konkurencyjności przedsiębiorstw, a w konsekwencji zmniejszenie szans na wykorzystanie kapitału prywatnego; • Postępująca degradacja gruntów i obiektów, jeżeli nie zostaną objęte rewitalizacją

II Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego gminy i regionu

II 1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) są dokumentem niezbędnym, aby Polska mogła właściwie zagospodarować swoje członkostwo w Unii Europejskiej i dobrze rozdysponować środki oferowane przez Unię. Dokument ten spaja wszystkie przedsięwzięcia i działania o charakterze rozwojowym podejmowane w kraju. Jest kompleksowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego, finansowanym przy współudziale środków unijnych i krajowych.

NSRO mają sprzyjać realizowaniu interesów różnych grup ludności, ukierunkowywać i stabilizować działanie instytucji publicznych i społecznych, zapobiegać napięciom oraz rozczarowaniu państwem, tworzyć podstawy do trwałego i zrównoważonego gospodarowania zasobami przyrodniczymi w interesie przyszłych pokoleń. W ten sposób staną się narzędziem programowania i koordynowania działań podmiotów publicznych, prywatnych i społecznych, szerokiego partnerstwa dla rozwoju Polski.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013 podkreślają szczególną wagę działań zmierzających do **podniesienia konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałania ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej**. Jak wskazuje diagnoza NSRO, zróżnicowania przestrzenne w Polsce na poziomie województw nie są w porównaniu z krajami europejskimi zbyt duże. Niemniej jednak wzrost gospodarczy w Polsce, pomimo tego iż dotyczy całego terytorium, jest wyższy w województwach i obszarach, na których występują najbardziej dynamiczne aglomeracje oraz inne duże miasta. Tam przede wszystkim lokalizowane są inwestycje zagraniczne, tworzone są miejsca pracy i to one decydują o eksporcie wysoko przetworzonych produktów. Obszary wiejskie, pomimo szybszego rozwoju gospodarczego niż średnia unijna, pozostają w tyle przemian. Dlatego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia wyznaczają szereg zadań, mających na celu przyspieszenie przemian strukturalnych na polskich wsiach – w szczególności w zakresie sytuacji w rolnictwie, tworzenia miejsc pracy w innych sektorach oraz podniesienia poziomu edukacji i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich

i obsługujących ich małych miast. Realizacja celu szczegółowego NSRO *Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej* uwzględnia następujące obszary:

- *Pełniejsze wykorzystanie potencjału endogenicznego największych ośrodków miejskich;*
- *Przyspieszenie rozwoju województw Polski Wschodniej;*
- *Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych*

Głównym celem działań podejmowanych na obszarach problemowych jest wsparcie przekształceń zapewniających warunki dla zrównoważonego i długofalowego rozwoju, poprzez przeciwdziałanie pogłębianiu się procesów marginalizacji wybranych grup regionów. Jednym z zadań polityki państwa jest wspieranie rozwoju w regionach problemowych, które bez tego typu wsparcia skazane byłyby na stopniową marginalizację i trwałe ograniczenie możliwości rozwoju. Zadanie to w pełni koresponduje z celami przedmiotowego programu rewitalizacji.

Rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach jednostek samorządowych, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego i do ożywienia gospodarczego. Jej celem jest także zachowanie walorów historycznych (w tym głównie urbanistycznych i architektonicznych), podkreślenie ich unikalności i kolorytu lokalnego, co może zwiększyć ich atrakcyjność turystyczną, a tym samym przyczynić się do wzrostu szans rozwojowych. Rewitalizacji powinny zostać poddane gminy o istotnym znaczeniu dla rozwoju otaczających je układów lokalnych, znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i gospodarczej, a także gminy o wysokich walorach turystycznych. Procesom rewitalizacji powinny być poddane także obszary gmin dotkniętych problemami gospodarczymi i społecznymi, które jednocześnie posiadają duże walory architektoniczne i urbanistyczne, będące elementami historycznego dziedzictwa, szczególnie narażone na bezpowrotne zniszczenie oraz tereny poprzemysłowe i powojkowe, dające się stosunkowo szybko przystosować do nowych funkcji publicznych i społecznych.

Odrębnym problemem do wsparcia jest rewitalizacja zdegradowanych obszarów gminnych, obejmujących zniszczone budynki zamieszkałe przez ludność zagrożoną wykluczeniem społecznym. Rewitalizacja prowadzona będzie poprzez połączenie działań technicznych z rozwojem gospodarczym i społecznym.

Przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych obszarom przemysłowym i powojskowym. bez wątpienia jest jednym z istotniejszych problemów regionalnych Zjednoczonej Europy. Pojawianie się w tych obszarach nowej działalności gospodarczej, w znacznej mierze finansowanej ze źródeł zagranicznych, nie jest w stanie zrekomensować strat wynikających z konieczności zamykania nierentownych zakładów przemysłowych. Pomoc dla obszarów przemysłowych, jak i powojkowych, powinna polegać m.in. na odbudowie i modernizacji infrastruktury komunalnej i transportowej oraz jej funkcjonalnej integracji, poprawie stanu środowiska przyrodniczego, w tym rekultywacji odłogów przemysłowych, usuwaniu zanieczyszczeń glebowych oraz ograniczaniu zagrożeń, przywracaniu terenów do stanu umożliwiającego ich nowe zagospodarowanie oraz modernizacji i remontowaniu zasobów mieszkaniowych i innych budynków.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Chybie jest w pełni zgodny z celami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Jego wdrożenie będzie przeciwdziałać marginalizacji terenu gminy Chybie, umożliwi rekultywację terenów przemysłowych i nadanie im nowych funkcji. Realizacja programu będzie również przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy.

II 2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego

U podstaw Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego leżą następujące pola strategiczne:

- zasoby ludzkie, edukacja, mobilność na rynku pracy,
- kultura, turystyka, rekreacja,
- restrukturyzacja przemysłu i rozwój przedsiębiorczości,
- technologie, innowacje, działalności naukochołonne,
- obszary wiejskie, sektor i rynek rolno-spożywczy,
- infrastruktura ochrony środowiska,
- transport, telekomunikacja i informacja,
- współpraca międzyregionalna i międzynarodowa, w tym transgraniczna.

Przedmiotowy Program Rewitalizacji realizuje dwa główne cele zawarte w dokumencie:
Wzrost potencjału ludnościowego, kulturalnego, ekonomicznego oraz konkurencyjności regionu w skali krajowej i międzynarodowej;

Rozwój cywilizacyjny regionu, tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

Prezentowany Program Rewitalizacji jest ponadto zgodny z następującymi celami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego:

- Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz rozwój ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych (A);
- Umacnianie solidarności i więzi międzyludzkich, poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców (B);
- Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym małych i średnich przedsiębiorstw (E);
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym zwiększenie atrakcyjności terenu (F).

II 3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Zgodnie z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego jego realizacja powinna doprowadzić do:

- osiągnięcia trwałej i wysokiej konkurencyjnej pozycji województwa śląskiego (po przebudowie struktury przestrzennej), jako jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski XXI wieku, ważnego i atrakcyjnego regionu Europy Środkowej,
- uzyskania wizerunku województwa o przestrzennych warunkach realizujących zasady zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości i efektywności oraz bezpieczeństwa,
- uzyskania przestrzeni o wysokich walorach estetycznych architektury i krajobrazu, czerpiących z dziedzictwa przyrody i kultury oraz nadający przestrzeni indywidualny wyraz.

Dążenie do osiągnięcia wyżej wymienionych celów będzie realizowane poprzez model przestrzennego zagospodarowania województwa, oparty na koncepcji umiarkowanej

policentrycznej koncentracji osadnictwa. Sprzyja on pobudzaniu rozwoju aglomeracji i kształtowaniu skonsolidowanego śląskiego obszaru metropolitalnego o znaczeniu europejskim oraz realizacji zadań wspierających gospodarkę opartą na wiedzy i dynamizujących rozwój regionalny.

Wizję przestrzennego systemu województwa tworzą:

- **cztery obszary metropolitalne** tożsame z przyjętymi w „Strategii ...” obszarami polityki rozwoju - z centrami w Aglomeracjach Górnośląskiej (24 miasta), Częstochowskiej, Rybnickiej i Bielskiej, razem kształtujące **Skonsolidowany Śląski Obszar Metropolitalny**, będący częścią Europolu Śląsko-Krakowskiego – jednego z najważniejszych biegunów rozwoju Polski – powiązanego z innymi wielkimi biegunami rozwoju Europy;
- **Pasma rozwoju (korytarze transportowo-osiedleńcze) o zróżnicowanych funkcjach** składające się z jednostek osadniczych kształtujących się wzdłuż głównych ciągów infrastruktury technicznej i powiązanych komunikacyjnie z centrami obszarów metropolitalnych oraz kształtowanych celowo przez lokalizowanie w nich funkcji dynamizujących rozwój i chroniących środowisko;
- **Strefy wielofunkcyjne** o charakterze rolniczo-mieszkaniowym, rekreacyjno-leśnym, turystyczno-rolniczym, rolniczo-leśnym, z lokalnymi ośrodkami równomiernie rozmieszczonymi na całym Skonsolidowanym Śląskim Obszarze Metropolitalnym, w tym obszary działań aktywizujących rozwój lokalny i ukierunkowanych na pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego i zmniejszenie dysproporcji w warunkach życia w regionie.

Celem generalnym polityki przestrzennej województwa jest: **Kształtowanie harmonijnej struktury przestrzennej województwa śląskiego sprzyjającej wszechstronnemu rozwojowi województwa.**

Do celów szczegółowych należą:

- 1) Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa;
- 2) Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej;
- 3) Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych;
- 4) Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury;
- 5) Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią;

6) Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego. Przedmiotowy dokument koresponduje z celem 1, 2 oraz 3. Jego wdrożenie doprowadzi do dynamizacji przestrzeni województwa, a potencjał gminy Chybie jako ośrodka lokalnej sieci osadniczej zostanie wzmocniony.

II 4. Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego 2001 - 2016

W Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego określone zostały następujące domeny rozwoju:

- Ochrona środowiska,
- Pomoc społeczna i opieka zdrowotna,
- Kultura,
- Rozwój turystyki,
- Małe i Średnie Przedsiębiorstwa

Przedmiotowy Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 1:** Poprawa jakości życia mieszkańców Śląska Cieszyńskiego, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia. Zwiększanie atrakcyjności Śląska Cieszyńskiego jako miejsca osiedlania się i lokowania inwestycji.
- **Cel operacyjny 1.7:** Poprawa wizerunku i ładu przestrzennego powiatu.
- **Cel operacyjny 2.3:** Tworzenie infrastruktury technicznej dla turystyki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Realizacja programu przyczyni się do podniesienia poziomu atrakcyjności gminy Chybie – a co za tym idzie, całego powiatu cieszyńskiego – jako miejsca osiedlania się i inwestowania, poprawi wizerunek gminy oraz przyczyni się do wzrostu jej potencjału turystycznego.

II 5. Strategia Rozwoju Gminy Chybie do roku 2014

Strategia Rozwoju Gminy Chybie wyznacza szereg celów, których osiągnięcie przyczyni się w dziesięcioletniej perspektywie czasowej do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Podstawowym warunkiem wzrostu konkurencyjności Chybia w stosunku do innych gmin regionu śląskiego jest zwiększenie absorpcji środków Unii Europejskiej i stworzenie jak najlepszych warunków lokalizacyjnych dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

Rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej i społecznej ma pierwszorzędne znaczenie. Autorzy „Strategii rozwoju gminy Chybie do roku 2014”, formułując cele strategiczne Gminy, podkreślają istotę **rozbudowy gminnych dróg i konieczność poprawienia ich jakości**. Ponadto, w celu strategicznym nr 1 wymienia się **konieczność modernizacji miejscowej infrastruktury sportowej, kulturalnej i edukacyjnej**. Jego realizacji umożliwi kultywowanie miejscowych tradycji, budowanie lokalnej tożsamości oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy.

Zgodnie z założeniami *Strategii rozwoju Gminy Chybie do roku 2014* każdy mieszkaniec gminy powinien mieć możliwość aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych czy sportowych. W tym celu konieczne jest przeprowadzenie programu rewitalizacji obszarów gminy, obejmującego m. in. budowę domu kultury, remont amfiteatru i biblioteki, modernizację kompleksu sportowo – rekreacyjnego, a także kompleksową przebudowę wraz z modernizacją niszczących budynków Ochotniczej Straży Pożarnej, które zostaną zaadaptowane do wymogów organizacji imprez zamkniętych i plenerowych. Lokalny Program Rewitalizacji jest w pełni zgodny z celami nakreślonymi w omawianym dokumencie.

II 6. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chybie

Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r. każda gmina w Polsce powinna mieć własny plan zagospodarowania przestrzennego. Taki plan jest nie tylko wyrazem polityki gminy, ale przede wszystkim jej prawem miejscowym. Zgodnie z obowiązującym prawem, polityka przestrzenna w Gminie Chybie leży wyłącznie w kompetencjach Rady i Wójta Gminy Chybie. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zatem podstawą działania władz gminy. W oparciu o ten dokument realizowane są inwestycje publiczne, wydawane są decyzje o warunkach zabudowy.

Według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Chybie odpowiednie obszary są zarezerwowane pod budownictwo jednorodzinne, a inne pod tereny usługowe czy tereny aktywności gospodarczej. Plan zagospodarowania przestrzennego precyzyjnie określa charakterystykę zabudowy i przeznaczenie budynków. Większość

inwestycji znajdujących się w niniejszym dokumencie została zaplanowana w zgodzie z postanowieniami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Chybie. Jedynie realizacja działania 5.1., obejmująca rekultywację terenów poprzemysłowych i ich przeznaczenie na cele inwestycyjne wymaga zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania, gdyż tereny te – zgodnie z ich pierwotnym użytkowaniem przez Cukrownię i Rafinerię Chybie S.A. - są określone jako tereny rolne. W związku z postępującą restrukturyzacją cukrowni i wykupieniem omawianych gruntów przez Gminę Chybie, zmiana ta jest w pełni uzasadniona interesem lokalnej społeczności.

II 7. Program Ochrony Środowiska Gminy Chybie na lata 2004-2015

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową na obszarze Gminy, ustala cele i zadania, a jednocześnie wskazuje priorytety dla programów wykonawczych. Dług- i krótkoterminowe cele tego programu sformułowano w ramach takich obszarów jak:

- ochrona powierzchni ziemi i gleb,
- ochrona przyrody,
- powietrze atmosferyczne,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- ochrona przed hałasem,
- promieniowanie niejonizujące,
- edukacja ekologiczna.

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami tego dokumentu. Działania zaplanowane w jego ramach przyczynią się zwłaszcza do osiągnięcia następujących celów:

- Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń;
- Modernizacja systemów grzewczych oraz termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej będących własnością gminy (działania 3.1. – 3.5. LPR);
- Poprawa stanu technicznego dróg (działania 6.1. – 6.5. LPR).

II 8. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chybie na lata 2005 – 2010

Przedmiotowy dokument został opracowany w 2004 roku, w odpowiedzi na wymogi ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593), która nałożyła na gminy obowiązek stworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych. W jego ramach zdiagnozowano sytuację społeczną na terenie gminy Chybie oraz sformułowano szereg celów szczegółowych w odniesieniu do następujących obszarów problemowych:

- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- problemy opiekuńczo-wychowawcze,
- alkoholizm i inne uzależnienia,
- przemoc w rodzinie.

Osiągnięcie celów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się na szeregu działań podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Lokalny Program Rewitalizacji koresponduje z celami zawartymi w omawianym dokumencie: w jego ramach planowane są także działania społeczne, skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem. Ponadto wdrożenie programu będzie miało pośredni pozytywny wpływ na sytuację społeczną w gminie poprzez rewitalizację zdegradowanych terenów i obiektów, nadanie nowych funkcji obiektom i terenom dotychczas niewykorzystywanym, stworzenie atrakcyjnej przestrzeni w centrum gminy, zachęcającej do integracji społecznej, modernizację kompleksu sportowego, a także budowę Domu Kultury.

III Założenia programu rewitalizacji

III 1. Podokresy programowania, zasięg terytorialny, podział na działania inwestycyjne i uzasadnienie

Przedmiotowy program rewitalizacji został przygotowany dla okresu 2007-2013, tożsamego z okresem programowania Unii Europejskiej. Program obejmuje rewitalizację gruntów, budynków oraz działania społeczne prowadzone na obszarze gminy Chybie. W ramach programu realizowane będą zadania w ramach 8 obszarów:

- 1) Rewitalizacja centrum Gminy Chybie;
- 2) Rewitalizacja budynków po OSP w sołectwie Zarzecze;
- 3) Termomodernizacja i remont budynków użyteczności publicznej;
- 4) Rewitalizacja obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie;
- 5) Rewitalizacja terenów przemysłowych na cele inwestycyjne;
- 6) Poprawa stanu infrastruktury drogowej;
- 7) Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- 8) Działania społeczne.

Mapa obszarów rewitalizowanych znajduje się w załączniku.

Poniżej omówiono i uzasadniono realizację poszczególnych działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Rewitalizacja centrum gminy Chybie

Przeznaczony do rewitalizacji obszar centrum gminy obejmuje w całości teren sołectwa Chybie. Na obszarze tym zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej, urzędy administracji samorządowej, przestrzenie biurowe oraz siedziby instytucji gospodarczych i kulturalnych. Do podstawowych cech charakterystycznych centrum Chybia z punktu widzenia użytkowania terenów i funkcji gminnych można zaliczyć: wysoką, w porównaniu z innymi sołectwami, intensywność zabudowy oraz koncentrację funkcji administracyjnych, handlowych i usługowych wzdłuż ulicy Bielskiej. W ramach tego obszaru podjęte zostaną następujące działania:

- Rewitalizacja parku – park ten zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie biblioteki i amfiteatru, wzdłuż ulicy Bielskiej i Dworcowej. Część terenu parku pokrywają trawniki poprzecinane asfaltowymi alejkami, po południowej stronie znajduje się ogrodzony plac zabaw dla dzieci. Na przedłużeniu parku w kierunku zachodnim, na niewielkim skwerze, znajduje się fontanna. W 2007 roku wykonano częściowy remont terenów parku: remont fontanny i alejek oraz budowę oświetlenia.
- Instalacja monitoringu – działanie to jest konieczne, aby ograniczyć drobne wykroczenia i akty wandalizmu; w pełni odpowiada ono na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców. Kamery zostały już zamontowane w parku w centrum gminy; ponadto zostaną one zamontowane w rejonie Szkoły i Przedszkola w Mnichu oraz w rejonie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Zaborzu i budynku OSP.
- Rozbudowa budynku Urzędu Gminy wraz z jego termomodernizacją – budynek Urzędu Gminy znajduje się w centralnej części sołectwa Chybie przy ulicy Bielskiej. Został wybudowany i oddany do użytku w 1947 roku, następnie modernizowany w latach 1978-1980. Warunki lokalowe panujące w Urzędzie Gminy nie są w chwili obecnej dostosowane do potrzeb pracowników i mieszkańców; konieczne jest utworzenie nowych pomieszczeń biurowych. Ponadto budynek wymaga przeprowadzenia termomodernizacji.
- Budowa Domu Kultury – w chwili obecnej Gminnym Ośrodkiem Kultury (GOK) w Chybiu nie posiada odpowiedniej bazy lokalowej do realizacji swojej misji kulturowej. Siedziba GOK-u ogranicza się do dwóch pomieszczeń w budynku biblioteki gminnej i amfiteatru (przy ul. Bielskiej 51). Imprezy kulturalne mogą być organizowane tylko w sezonie letnim, w amfiteatrze pod gołym niebem. Parcela pod budowę Domu Kultury zlokalizowana jest na obszarze oznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego symbolem A2 UC. Obecnie w tym miejscu znajdują się tereny zielone parku. Zgodnie z wyżej wspomnianym planem w miejscu tym może być wybudowany obiekt służący celom kulturowym.

Rewitalizacja budynków po Ochotniczej Straży Pożarnej w sołectwie Zarzecze

- Modernizacja obiektu OSP Frelichów-Rykalec – budynek będący pozostałością po Ochotniczej Straży Pożarnej i będący własnością Gminy Chybie, wybudowany w latach dwudziestych ubiegłego stulecia, o powierzchni zabudowy 29,5 m². Położony jest w pobliżu wałów Zbiornika Goczałkowickiego. Od blisko pięćdziesięciu lat budynek ten jest opuszczony. Obecny stan techniczny budynku jest bardzo zły – konieczna jest wymiana dachu, gruntowny remont drewnianej wieżyczki, elewacji zewnętrznej, prace remontowe wewnątrz budynku, wymiana bramy wjazdowej.
- Modernizacja obiektu OSP Zarzecze - Frelichów („U Moryca”) – budynek wybudowany i oddany do użytku w 1924 roku. Jest własnością Ochotniczej Straży Pożarnej. Konstrukcja budynku jest murowana - wysoki parter z poddaszem nieużytkowanym. Obecnie na terenie obiektu znajduje się świetlica wykorzystywana do organizowania imprez gminnych, wynajmowana na imprezy okolicznościowe. Powierzchnia zabudowy wynosi 268,8 m². W budynku ma siedzibę Towarzystwo Miłośników Zarzecza. Budynek znajduje się w złym stanie technicznym, konieczny jest jego kompleksowy remont wraz z wymianą dachu.
- Modernizacja obiektu OSP Zarzecze Stare przy ul. Podgrobie – obiekt jest zlokalizowany w północnej części gminy Chybie, blisko wałów Zbiornika Goczałkowickiego. Budynek składa się z dwóch pomieszczeń – garażu i pokoju użytkowego – oraz z poddasza, powierzchnia zabudowy wynosi 92 m². Przykryty jest starym, bardzo ciężkim dachem z betonowych dachówek. Budynek dzierżawiony jest przez Koło Łowieckie Chybie. Ze względu na zły stan techniczny obecnie nieużytkowany. Konieczny jest kompleksowy remont budynku, a zwłaszcza wymiana dachu.

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

W ramach tego obszaru przeprowadzone zostaną termomodernizacje najważniejszych budynków użyteczności publicznej, stanowiących wizytówkę gminy. Większość tych budynków została wybudowana w okresie PRL-u; brak termomodernizacji powoduje znaczące straty ciepła i pociąga za sobą wysokie koszty ogrzewania, ponadto elewacje tych

obiektów cechują się niską estetyką. W niektórych budynkach przeprowadzono już część prac z zakresu termomodernizacji, np. wymianę stolarki okiennej.

- Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 1 w Chybiu – obiekt usytuowany jest w centrum Chybia, przy ulicy Bielskiej 80.
- Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2 im. Ludwika Kobieli w Chybiu – szkoła usytuowana jest w centralnej części gminy, w sołectwie Chybie. Placówka zatrudnia 12 pracowników pedagogicznych, w 2006 roku uczęszczało do niej 111 uczniów.
- Przedszkole w Mniechu – położone w drugim co do wielkości sołectwie gminy Chybie, korzysta z niego ok. 75 dzieci. Budynek ogrzewany gazem z lokalnej kotłowni wyposażonej w kocioł o mocy 50 kW. Powierzchnia użytkowa wynosi 400 m². W 2004 r. wymieniono w budynku stolarkę okienną.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Karola Miarki w Zaborzu – placówka zatrudnia 13 pracowników pedagogicznych, ponad 100 dzieci uczęszcza do szkoły podstawowej, a 25 do przedszkola. Budynek ZSP im. Karola Miarki pochodzi z lat 60-tych, jest piętrowy, podpiwniczony, o powierzchni użytkowej 306 m². Ściany są murowane z cegły, stropodach betonowy kryty papą, ogrzewanie c.o. gazowe. Placówka posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową – nowoczesne boisko o sztucznej nawierzchni.
- Domy Nauczyciela w Chybiu i Zaborzu – w chwili obecnej znajdują się w nich mieszkania będące własnością gminy. W budynku Domu Nauczyciela w Chybiu jest ich sześć, natomiast w Zaborzu cztery. W obu trwają prace modernizacyjne. W ostatnich latach pierwszym z wyżej wspomnianych wymieniono rynny, zamontowano dwufunkcyjny piec grzewczy, a w drugim zmodernizowano system odprowadzający wodę opadową. W obu zamontowano wkłady kominowe, wyremontowano dachy i kominy;
- Przychodnia kolejowa przy ul. Wyzwolenia 3 – budynek zlokalizowany w sołectwie Chybie, w sąsiedztwie Urzędu Gminy, pochodzący z przełomu lat 50-tych i 60-tych. Obecnie przychodnia znajduje się w dyspozycji Obwodowej Lecznicy Kolejowej w Bielsku-Białej. Na jej terenie znajdują się gabinety lekarskie. Obiekt posiada dwa poziomy, płaski dach.

Rewitalizacja obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A.

- Rewitalizacja osiedla mieszkaniowego – osiedle należące do Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A. obejmuje sześć budynków, w tym trzy zbudowane z cegły, a kolejne trzy z tzw. wielkiej płyty. Te pierwsze pokryte są dachem blaszanym, drugie natomiast papą. Konieczna jest kompleksowa termomodernizacja tego osiedla powiązana z remontem elewacji, a także poprawa zagospodarowania terenów zielonych znajdujących się wokół budynków.
- Termomodernizacja hotelu robotniczego – hotel robotniczy to pięciokondygnacyjny budynek zbudowany z wielkiej płyty, o dachu pokrytym papą. Usytuowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie trasy Bielsko – Strumień. Obecnie w hotelu znajdują się pomieszczenia mieszkalne. Konieczne jest przeprowadzenie termomodernizacji tego obiektu.
- Rewitalizacja budynku dawnego kina - budynek zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów produkcyjnych Cukrowni Chybie. W chwili obecnej pomieszczenia wynajmowane są Gminnemu Ośrodkowi Kultury, który użycza je Amatorskiemu Klubowi Filmowemu „Klaps”. Budynek zbudowany jest z cegły, pokryty spadzistym dachem. Na piętrze znajduje się taras. Budynek wymaga przeprowadzenia kompleksowego remontu; w przyszłości może być użytkowany jako lokal gastronomiczny (kawiarnia).

Rewitalizacja terenów przemysłowych na cele inwestycyjne

- W ramach tego działania zrewitalizowane zostaną tereny przemysłowe o powierzchni 28 ha znajdujące się w północnej części gminy, w rejonie ulic Polnej i Kuchennej. Tereny te były użytkowane przez Cukrownię i Rafinerię Chybie S.A. jako pola irygacyjne. Obecnie stanowią własność Gminy Chybie. Mogą one stanowić atrakcyjne tereny inwestycyjne, jednak konieczne jest przeprowadzenie uprzedniej rekultywacji i makroniwelacji tego terenu, doprowadzenie sieci teletechnicznych, budowa dróg wewnętrznych, a także remont ulicy Kuchennej, która obecnie posiada nawierzchnię żwirową.

Drogi i chodniki

- Renowacja chodnika przy ul. Bielskiej – ulica Bielska jest głównym traktem komunikacyjnym Chybia; wzdłuż niej znajduje się większość obiektów użyteczności publicznej, gminne tereny zieleni, banki i obiekty handlowo – usługowe. Nawierzchnia chodników jest zbudowana z betonowych płyt chodnikowych, częściowo znajduje się w złym stanie technicznym.
- Budowa chodnika przy ul. Karola Miarki i ul. Darwina – rejon Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w sołectwie Zaborze. Piesi, w tym uczniowie szkoły, poruszają się poboczem drogi, co stwarza niebezpieczeństwo na drodze;
- Droga i chodnik przy ul. Dworcowej – droga o nawierzchni bitumicznej, chodnik pokryty betonowymi płytami chodnikowymi. Stan techniczny dwóch traktów wymaga natychmiastowej renowacji (chodnik: długość: 210 mb, szerokość: 2,0 mb, droga: długość: 210 mb, szerokość: 6,8 mb);
- Chodnik przy ul. Sportowej - brakuje chodników łączących ul. Wyzwolenia z kompleksem rekreacyjno – sportowym RKS Cukrownika Chybie. Podobnie jak w przypadku ul. Karola Miarki, piesi, w tym dzieci i młodzież uczęszczający na zajęcia sportowe, poruszają się poboczem drogi, co stwarza niebezpieczeństwo;
- Remont ul. Targowej – ulica łącząca ul. Wyzwolenia z ulicami Jesionową, Nową Osadą i Polną o nawierzchni bitumicznej pokrytej licznymi pęknięciami i dziurami, wymaga remontu.

Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

- Kompleksowa modernizacja stadionu sportowego w Chybiu – stadion położony jest w centrum gminy, w pobliżu trasy Bielsko–Biała – Strumień. Na terenie kompleksu znajduje się boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej, bramki stalowe, niepełnowymiarowa bieżnia lekkoatletyczna, zadaszone trybuny, budynek socjalny z szatniami, natryskami i magazynem. Obiekt jest wykorzystywany do organizacji imprez sportowych, imprez plenerowych i festiwali. Zarządza nim Robotniczy Klub Sportowy Cukrownik Chybie. Stadion wymaga kompleksowej modernizacji ze względu na zły stan techniczny i niedostosowanie do potrzeb użytkowników.

Działania społeczne

- Pro-pozycja: promocja i wspieranie aktywnej integracji społecznej na terenie gminy Chybie – działanie skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, pozostających bez pracy. Według diagnozy przeprowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chybiu, to właśnie ta grupa osób w największym stopniu wymaga wsparcia.

III 2. Kryteria wyboru działań i kolejność realizacji

Kryteria, jakimi kierowano się przy wyborze konkretnych działań to:

- wysoki poziom degradacji infrastruktury technicznej i budynków,
- lokalizacja w centrum gminy bądź w centrach poszczególnych sołectw;
- występowanie obszarów nieekonomicznie wykorzystanej przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym,
- duże znaczenie dla społeczności lokalnej.

Całość obszaru wyznaczonego do rewitalizacji objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W przypadku realizacji działania 5.1. występuje konieczność zmiany przedmiotowego dokumentu.

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram realizacji programu w formie wykresu Gantt'a:

Tabela 11. Harmonogram realizacji działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji

Nazwa działania	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Działanie 1.1. Rewitalizacja parku							
Działanie 1.2. Instalacja monitoringu							
Działanie 1.3. Rozbudowa budynku Urzędu Gminy wraz z jego termomodernizacją							
Działanie 1.4. Budowa Domu Kultury							
Działanie 2.1. Modernizacja obiektu OSP Frelichów-Rykalec							
Działanie 2.2. Modernizacja obiektu OSP Zarzecze-Frelichów („U Moryca”)							
Działanie 2.3. Modernizacja obiektu OSP Zarzecze Stare przy ul. Podgroble							
Działanie 3.1. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 1 w Chybiu							
Działanie 3.2. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2 w Chybiu							
Działanie 3.3. Termomodernizacja Przedszkola w Mnichu							
Działanie 3.4. Termomodernizacja Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Zaborzu przy ul. Karola Miarki							
Działanie 3.5. Domy Nauczyciela – Chybie i Zaborze							
Działanie 3.6. Przychodnia kolejowa przy ul. Wyzwolenia 3							
Działanie 4.1. Rewitalizacja osiedla mieszkaniowego							
Działanie 4.2. Termomodernizacja hotelu robotniczego							
Działanie 4.3. Rewitalizacja budynku dawnego kina							
Działanie 5.1. Rewitalizacja terenów przemysłowych w rejonie ulic Kuchennej, Polnej							
Działanie 6.1. Renowacja chodnika przy ul. Bielskiej							
Działanie 6.2. Budowa chodnika przy ul. Karola Miarki i ul. Darwina							
Działanie 6.3.. Remont drogi i chodnika przy ul. Dworcowej							
Działanie 6.4. Budowa chodnika przy ul. Sportowej							
Działanie 6.5. Remont ul. Targowej							
Działanie 7.1. Kompleksowa modernizacja stadionu sportowego w Chybiu							
Działanie 8.1. Pro-pozycja: promocja i wspieranie aktywnej integracji społecznej na terenie gminy Chybie							

III 3. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie przyniesie następujące pozytywne efekty:

- Wzrost atrakcyjności przestrzennej gminy Chybie – poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej;
- Ożywienie gospodarcze i podniesienie poziomu przedsiębiorczości;
- Poprawa jakości życia mieszkańców;
- Wzrost liczby miejsc pracy;
- Utrzymanie dodatniego salda migracji.

Efekty te mogą być mierzone m.in. takimi wskaźnikami jak:

- Liczba przebudowanych obiektów przemysłowych;
- Powierzchnia obiektów przemysłowych zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej;
- Liczba nowych przedsiębiorstw/punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych;
- Długość wybudowanej/wyremontowanej infrastruktury technicznej;
- Liczba zainstalowanych urządzeń monitoringu wizyjnego;
- Powierzchnia terenu objętego systemem monitoringu wizyjnego;
- Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury kulturalnej;
- Długość przebudowanych dróg gminnych;
- Długość wybudowanych chodników,
- Liczba nowych przedsiębiorstw;
- Łączna kubatura budynków poddanych termomodernizacji;
- Zmniejszenie zapotrzebowania budynków na energię ciepłą;
- Liczba przebudowanych/wyremontowanych otwartych obiektów sportowych.

IV Planowane działania w latach 2007-2013

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie jest poprawa jakości życia mieszkańców, przywrócenie ładu przestrzennego i ożywienie gospodarcze gminy Chybie. Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- Rozwój infrastruktury technicznej, zwłaszcza komunikacyjnej;
- Remont i renowacja istniejących zasobów mieszkaniowych;
- Modernizacja infrastruktury rekreacyjno-sportowej;
- Rozbudowa infrastruktury kulturalnej;
- Rekultywacja i kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych;
- Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń;
- Poprawa estetyki budynków użyteczności publicznej;
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzrost integracji społecznej;
- Przeciwdziałanie bezrobociu;
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis działań podejmowanych w ramach Lokalnego programu Rewitalizacji.

Obszar 1. Rewitalizacja centrum Gminy Chybie

Nazwa działania	1.1. Rewitalizacja parku
Czas realizacji	2007-2008
Opis działania	Działanie obejmuje: - Budowę oświetlenia parku – przy alejkach parku zainstalowany zostanie system lamp sodowych (ze względu na oszczędność energii i mniejszą zawartość toksycznej rtęci lampy sodowe są obecnie powszechnie stosowane w oświetleniu zewnętrznym i uprawie roślin). Długość linii oświetleniowej – 300 mb, ilość punktów świetlnych – 16 kpl; - Remont fontanny – remont elementów betonowych fontanny, remont basenu fontanny, położenie terakoty, trzonu wraz z dyszą, instalacja pomp, wylewek, reflektorów podwodnych, podwodnych rozdzielaczy prądu.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa atrakcyjności parku, powstanie przestrzeni prospołecznej, sprzyjającej integracji społeczności lokalnej
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	430 000,00

Nazwa działania	1.2. Instalacja monitoringu
Czas realizacji	2007-2010
Opis działania	W centrum gminy i w newralgicznych punktach sołectw zainstalowany zostanie system kamer wykorzystywanych do utrzymania porządku na terenie gminy. Kamery zlokalizowane zostaną przede wszystkim w zrewitalizowanym parku wraz z otoczeniem Domu Kultury, biblioteki i amfiteatru, w rejonie Szkoły i Przedszkola w Mnichu oraz w rejonie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Zaborzu i budynku OSP. Centrala monitoringu zlokalizowana zostanie w budynku Urzędu Gminy – obraz z kamer radiowo przesyłany będzie do Komisariatu Policji w Strumieniu.
Oczekiwane rezultaty	Spadek poziomu przestępczości, drobnych wykroczeń i aktów wandalizmu, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, wzrost wykrywalności przestępstw
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie, Komisariat Policji w Strumieniu
Nakłady	200 000,00

Nazwa działania	1.3. Rozbudowa budynku Urzędu Gminy wraz z jego termomodernizacją
Czas realizacji	2009-2010
Opis działania	W ramach działania przewiduje się: - budowę nowego skrzydła budynku; - wyposażenie nowych pomieszczeń i ich dostosowanie do pracy biurowej; - termomodernizację budynku.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa warunków pracy pracowników urzędu, poprawa warunków obsługi mieszkańców, poprawa stanu środowiska naturalnego dzięki termomodernizacji budynku
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	2 500 000,00

Nazwa działania	1.4. Budowa Domu Kultury
Czas realizacji	2009-2011
Opis działania	Zadanie obejmuje budowę obiektu o powierzchni użytkowej 613,46 m ² i kubaturze 2600 m ³ przy ul. Bielskiej 78 w Chybiu. Budynek będzie posiadał dwie kondygnacje; zostanie w nim zlokalizowana sala widowiskowa wyposażona w 120 miejsc siedzących oraz garderoby, pomieszczenia socjalne, magazynowe i techniczne, sala bufetowa, sala zebrań, sala do ćwiczeń tanecznych, pracownia komputerowa i fotograficzna.
Oczekiwane rezultaty	Wzrost poziomu uczestnictwa mieszkańców gminy w kulturze, poprawa warunków organizacji imprez kulturalnych, powstanie nowych inicjatyw kulturalnych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie, Gminny Ośrodek Kultury
Nakłady	4 200 000,00

Obszar 2. Rewitalizacja budynków po Ochotniczej Straży Pożarnej w sołectwie Zarzecze

Nazwa działania	2.1. Modernizacja obiektu OSP Frelichów - Rykalec
Czas realizacji	2008
Opis działania	Ze względu na obecny stan techniczny budynek wymaga gruntownej modernizacji. W ramach działania wzmocnione zostaną stare ceglane mury, wymieniony zostanie dach budynku, elementy drewnianej wieżyczki zostaną poddane remontowi i konserwacji, wstawiona będzie nowa brama wjazdowa. Wnętrze budynku zostanie przystosowane do potrzeb zjazdów harcerskich, które odbywają się na okalających obiekt polach. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego na gminie spoczywa obowiązek utrzymania istniejących obiektów straży pożarnej.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników budynku, poprawa warunków do organizacji zjazdów harcerskich
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	25 000,00

Nazwa działania	2.2. Modernizacja obiektu OSP Frelichów – Zarzecze („U Moryca”)
Czas realizacji	2009-2010
Opis działania	W ramach działania wykonane zostaną: - remont elewacji budynku; - wymiana konstrukcji dachu; - kompleksowa renowacja wnętrza budynku. Docelowo budynek służyć będzie organizowaniu imprez okolicznościowych i wydarzeń kulturalnych.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa estetyki budynku, poprawa warunków organizacji imprez kulturalnych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	300 000,00

Nazwa działania	2.3. Modernizacja obiektu OSP Zarzecze Stare przy ul. Podgroble
Czas realizacji	2008 - 2009
Opis działania	W ramach działania wykonany zostanie kompleksowy remont obiektu, obejmujący renowację ścian budynku, konstrukcji dachu i dachówek, elewacji, wnętrza. W realizację działania zaangażowane jest Koło Łowieckie „Chybie”, które opracowało projekt remontu budynku. Obiekt będzie wykorzystywany jako miejsce zebrań i spotkań członków Koła Łowieckiego oraz miejsce organizacji zjazdów promujących tematykę ekologiczną wśród młodzieży;
Oczekiwane rezultaty	Poprawa estetyki budynku, poprawa warunków do organizacji spotkań członków Koła Łowieckiego i inicjatyw ekologicznych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie, Koło Łowieckie „Chybie”
Nakłady	50 000,00

Obszar 3. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

Nazwa działania	3.1. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 1 w Chybiu
Czas realizacji	2011-2012
Opis działania	Działanie polega na dociepleniu ścian płytami styropianowymi, uszczelnieniu dachu.
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oszczędności na kosztach ogrzewania budynku, poprawa estetyki budynku
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	700 000,00

Nazwa działania	3.2. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2w Chybiu
Czas realizacji	2008-2010
Opis działania	Działanie obejmie uszczelnienie dachu, docieplenie ścian oraz renowację elewacji
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oszczędności na kosztach ogrzewania budynku, poprawa estetyki budynku
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	670 000,00

Nazwa działania	3.3. Termomodernizacja Przedszkola w Mnichu
Czas realizacji	2011-2012
Opis działania	Działanie obejmuje uszczelnienie dachu, docieplenie ścian oraz renowację elewacji
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oszczędności na kosztach ogrzewania budynku, poprawa estetyki budynku
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	400 000,00

Nazwa działania	3.4. Termomodernizacja Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Zaborzu przy ul. Karola Miarki
Czas realizacji	2011-2012
Opis działania	Działanie obejmuje uszczelnienie dachu, docieplenie ścian oraz renowację elewacji (w 2007 roku dokonano już wymiany stolarki okiennej)
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oszczędności na kosztach ogrzewania budynku, poprawa estetyki budynku
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	300 000,00

Nazwa działania	3.5. Termomodernizacja Domów Nauczyciela w Chybiu i Zaborzu
Czas realizacji	2010-2012
Opis działania	Działanie obejmuje docieplenie ścian i uszczelnienie dachu (wykonano już wymianę stolarki okiennej oraz modernizację systemu grzewczego).
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oszczędności na kosztach ogrzewania budynku, poprawa estetyki budynków
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	200 000,00

Nazwa działania	3.6. Remont i termomodernizacja budynku Przychodni Kolejowej przy ul. Wyzwolenia 3
Czas realizacji	2009-2012
Opis działania	Działanie polega na wykonaniu kompleksowego remontu budynku: ocieplanie ścian, uszczelnianie dachu, remont instalacji grzewczych – CO i kotłowni węglowej, renowacja wnętrza i elewacji. Ponadto planowana jest likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych.
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oszczędności na kosztach ogrzewania budynku, poprawa estetyki i funkcjonalności budynku, dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	1 200 000,00

Obszar 4. Rewitalizacja obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A.

Nazwa działania	4.1. Termomodernizacja i rewitalizacja osiedla mieszkaniowego
Czas realizacji	2010 - 2013
Opis działania	W ramach renowacji osiedla mieszkaniowego planuje się termomodernizację sześciu znajdujących się tam budynków, renowację elewacji oraz zagospodarowanie terenów zielonych pomiędzy blokami mieszkalnymi.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa warunków mieszkaniowych, poprawa estetyki budynków i terenów zielonych, poprawa stanu środowiska naturalnego dzięki termomodernizacji
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Cukrownia i Rafineria Chybie S.A.
Nakłady	2 500 000,00

Nazwa działania	4.2. Termomodernizacja hotelu robotniczego
Czas realizacji	2012 - 2013
Opis działania	Działanie wymaga ułożenia na ścianach budynku styropianowej warstwy izolacyjnej oraz naniesienia nowej elewacji.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa estetyki budynku, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Cukrownia i Rafineria Chybie S.A.
Nakłady	2 400 000,00

Nazwa działania	4.3. Rewitalizacja budynku dawnego kina
Czas realizacji	2011 - 2013
Opis działania	W ramach działania przewiduje się kompleksowy remont budynku - zarówno zewnętrznej elewacji, jak i pomieszczeń wewnątrz. Niezbędne będzie przystosowanie obiektu do nowych funkcji – zgodnie z założeniami na terenie obiektu zlokalizowana zostanie kawiarnia. Z tego względu konieczna będzie przebudowa wewnętrznego układu pomieszczeń, budowa zaplecza socjalno-gospodarczego dla kawiarni i dostosowanie przestrzeni budynku do potrzeb obiektów o charakterze gastronomicznym.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa estetyki budynku, powstanie nowej atrakcyjnej przestrzeni
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Cukrownia i Rafineria Chybie S.A.
Nakłady	900 000,00

Obszar 5. Rewitalizacja terenów przemysłowych na cele inwestycyjne

Nazwa działania	5.1. Rewitalizacja terenów przemysłowych w rejonie ulic Kuchennej i Polnej
Czas realizacji	2009-2013
Opis działania	Tereny w rejonie ulic Kuchennej i Polnej o powierzchni 28 ha stanowiły w przeszłości pola irygacyjne należące do Cukrowni i Rafinerii Chybie S.A. Planowana jest kompleksowa rewitalizacja tego obszaru i przeznaczenie 8 ha pod budownictwo jednorodzinne, zaś 20 ha – pod inwestycje i działalność gospodarczą. Działanie polega na rekultywacji tego terenu i dostosowaniu go do pełnienia nowych funkcji; obejmie ono: - przeprowadzenie makroniwelacji terenu; - renowację nawierzchni; - doprowadzenie sieci teletechnicznych (energia elektryczna, gaz, telekomunikacja); - remont ulicy Kuchennej i budowę dróg wewnętrznych.
Oczekiwane rezultaty	Podniesienie poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy Chybie, powstanie nowych miejsc pracy
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	2 500 000,00

Obszar 6. Rozbudowa i poprawa stanu infrastruktury drogowej

Nazwa działania	6.1. Renowacja chodnika przy ul. Bielskiej
Czas realizacji	2010
Opis działania	W ramach działania dokonana zostanie wymiana nawierzchni chodnika na następujących odcinkach: - od skrzyżowania z ul. Cieszyńską do PKP strona prawa: 240 mb; - od skrzyżowania z ul. Cieszyńską do PKP strona lewa: 290 mb; - od PKP do Kościoła strona prawa: 280 mb; - od PKP do ul. Dworcowej strona lewa: 230 mb; - od ul. Dworcowej do Zakładów Łukosz strona lewa: 250 mb; - od ul. Wyzwolenia do ul. Lipowej strona prawa: 235 mb.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa estetyki centrum gminy
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	210 000,00

Nazwa działania	6.2. Budowa chodnika przy ul. Karola Miarki i ul. Darwina
Czas realizacji	2008 - 2009
Opis działania	W ramach działania wybudowany zostanie chodnik jednostronny o długości 635 mb + 350 mb;
Oczekiwane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa pieszych, zmniejszenie ilość zdarzeń drogowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	240 000,00

Nazwa działania	6.3. Remont drogi i chodnika przy ul. Dworcowej
Czas realizacji	2009 - 2010
Opis działania	W ramach działania nastąpi wymiana nawierzchni chodnika na odcinku o długości: 210 mb i szerokości: 2,0 mb na kostkę brukową. Na drogę na odcinku o długości: 210 mb i szerokości: 6,8 mb naniesiona zostanie nowa warstwa nawierzchni bitumicznej;
Oczekiwane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, zmniejszenie ilość zdarzeń drogowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	180 000,00

Nazwa działania	6.4. Budowa chodnika przy ul. Sportowej
Czas realizacji	2009
Opis działania	W ramach działania wybudowany zostanie chodnik o długości: 575 mb i szerokości: 2 mb
Oczekiwane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa pieszych (zwłaszcza uczniów), zmniejszenie ilość zdarzeń drogowych
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	150 000,00

Nazwa działania	6.5. Remont ul. Targowej
Czas realizacji	2008-2010
Opis działania	W ramach działania położona zostanie nowa nawierzchnia bitumiczna na długości 1303 mb.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, skrócenie czasu przejazdu
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	120 000,00

Obszar 7. Modernizacja infrastruktury sportowej

Nazwa działania	7.1. Kompleksowa modernizacja stadionu sportowego w Chybiu
Czas realizacji	2007-2011
Opis działania	Działanie będzie realizowane w ramach dwóch etapów: - Przebudowa boiska głównego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, obejmująca m.in.: budowę nowej trybuny na ok. 1000 osób, rozbiórkę istniejącego pawilonu, rozbudowę płyty boiska, oświetlenie, nagłośnienie, drenaż płyty boiska. - Budowa boiska treningowego ze sztuczną nawierzchnią, przeznaczonego do gry w koszykówkę i siatkówkę, a także bieżni i oświetlenia.
Oczekiwane rezultaty	Poprawa warunków uprawiania sportu na terenie gminy Chybie
Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Urząd Gminy Chybie
Nakłady	2 400 000,00

Obszar 8. Działania społeczne

Nazwa działania	8.1. „Pro-pozycja: promocja i wspieranie aktywnej integracji społecznej na terenie gminy Chybie”
Czas realizacji	2008
Opis działania	Działanie to przewidziane jest do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.1.1. Projekt jest skierowany do osób pozostających bez pracy (niekoniecznie zarejestrowanych jako bezrobotne), które są klientami pomocy społecznej. 9 osób objętych projektem będzie mogło skorzystać bezpłatnie z pakietu szkoleń i konsultacji z doradcą zawodowym, obejmującego zarówno warsztaty interpersonalne poświęcone nabywaniu „miękkich” umiejętności, jak i szkolenia zawodowe dobrane indywidualnie do potrzeb każdego uczestnika.
Oczekiwane rezultaty	Wzrost integracji społecznej w gminie Chybie, zmniejszenie poziomu bezrobocia
Zaangażowane instytucje i podmioty	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy Chybie
Nakłady	61 765,00

V Plan finansowy realizacji rewitalizacji

Diagnozę sytuacji finansowej gminy oparto na informacji w sprawie wykonania Budżetu Gminy Chybie za 2007 rok.

Budżet gminy na 2007 r., zgodnie z uchwałą Rady Gminy Nr IV/29/07 z dnia 16 stycznia 2007 r. zakładał dochody budżetu w wysokości 15.916.305 zł, przychody budżetu w wysokości 925.413 zł i wydatki budżetu w wysokości 16.841.718 zł.

Przychody budżetu pochodzić miały z zaciągniętej pożyczki w wysokości 288.900 zł i nadwyżki z lat ubiegłych w wysokości 636.513 zł.

W wyniku zmian dokonanych w ciągu roku, planowane dochody budżetowe wzrosły o 274.111 zł i stanowiły na dzień 31 grudnia 2007 r. 16.190.416 zł, natomiast plan wydatków budżetowych zmniejszony został o 270.516 zł, osiągając kwotę 16.571.202 zł.

Planowany niedobór w kwocie 380.786 zł pokryty został przychodami pochodzącymi z zaciągniętej podwyżki w wysokości 121.725 zł. i nadwyżki budżetu z lat ubiegłych w wysokości 259.061 zł.

Realizacja budżetu w 2007 roku przedstawiała się następująco:

Tabela 12. Realizacja budżetu w 2007 r.

Wyszczególnienie	Plan roczny po zmianach	Wykonanie roczne	% realizacji planu
Dochody budżetowe	16.190.416	16.545.283,78	102,2
Wydatki budżetowe	16.571.202	15.726.104,88	94,9

Źródło: Informacja w sprawie wykonania budżetu za 2007 rok, UG Chybie

Z powyższych danych wynika, że budżet gminy za 2007 rok, zamiast planowanego deficytu zamknął się nadwyżką budżetową w kwocie 819.178.90 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy uzyskanymi dochodami a wykonanymi wydatkami.

W budżecie gminy nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, gmina nie korzystała w trakcie roku z kredytów krótkoterminowych. Okresowo wolne środki lokowane były w banku prowadzącym obsługę finansową budżetu gminy, głównie na lokatach nocnych

Dochody budżetowe

Realizacja dochodów budżetowych w 2007 roku przedstawia się następująco:

Tabela 13. Dochody gminy Chybie w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie za 2007 r.	% wykonania planu
1.	Dochody własne	7.483.286	7.946.164,75	106,2
2.	Subwencja ogólna z tego	6.318.505	6.318.505,00	100,0
	- część oświatowa	5.639.781	5.639.781,00	100,0
	- część wyrównawcza	678.724	678.724,00	100,0
3.	Dotacje celowe na zadania zlecone §2010	1.877.746	1.833.527,02	97,6
4.	Dotacje na realizację zadań wykonywanych na podstawie porozumień między JST § 2320	16.933	12.837,32	75,8
5.	Dotacje celowe na realizację zadań własnych § 2030	488.932	429.235,69	87,8
8.	Środki na uzupełnienie dochodów	5.014	5.014,00	100,0
Razem dochody		16.190.416	16.545.283,78	102,2

Źródło: Informacja w sprawie wykonania budżetu za 2007 rok, UG Chybie

Wydatki budżetowe

Wydatki budżetu Gminy, planowane w wysokości 16.571.202 zł zostały wykonane w kwocie 15.726.104,88 zł. Wydatki które nie wygasły z upływem roku budżetowego wyniosły 149.498 zł. W 2007 r. wydatek na statystycznego mieszkańca gminy (9.150 osób) wyniósł 1.718,70 zł przy 1.534,41 zł w 2006r. (wskaźnik wzrostu o 12,0 %), 1.497 zł w 2005 r.,; w 2004 r. 1.253 zł; w 2003 r. 1.180 zł; w 2002 r. 1.145 zł.

Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2007 r. wyniosły 124,22 zł (128 zł w 2006r.i. 130 zł w 2005 r.).

Struktura wydatków w porównaniu z rokiem ubiegłym została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela 14. Wydatki gminy Chybie w 2007 r.

Rodzaj wydatku	Wykonanie w 2006 r.	Struktura % 2006 r.	Wykonanie w 2007 r.	Struktura % 2007 r.	Wsk. wzrostu
Wydatki ogółem z tego :	13.956.996,17	100,00	15.726.104,88	100,0	12,7
- majątkowe	1.164.279,31	8,3	1.136.598,78	7,2	-2,4
- bieżące z tego :	12.792.716,86	91,7	14.589.506,10	92,8	14,0
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	6.894.797,06	53,9	7.565.763,42	51,9	9,7
obsługa długu gminy	--	--	1.000,00	--	--
pozostałe wydatki	5.897.919,80	46,1	7.022.742,68	48,1	19,1

Źródło: Informacja w sprawie wykonania budżetu za 2007 rok, UG Chybie

Określając możliwości finansowe Gminy Chybie w zakresie wygenerowania „wkładu własnego” można przyjąć w kolejnych latach wzrost kategorii wydatków majątkowych. Udział procentowy tych wydatków w 2008 roku powinien osiągnąć poziom 10% ogółu wydatków gminy. Tak więc zakładając poziom wydatków w najbliższych latach na poziomie z 2007, to wydatki inwestycyjne powinny kształtować się w granicach 1,5 -1,6 mln zł.

Kiedy mówimy o możliwościach sfinansowania danego zadania inwestycyjnego, lub o możliwościach – tak jak w tym przypadku – swoistego współfinansowania polegającego na wygenerowaniu odpowiedniej części środków, niezmiernie istotną rolę wydają się odgrywać tzw. „wolne środki”.

Najprościej można je wyznaczyć poprzez pomniejszenie dochodów ogółem o wydatki bieżące (bez kosztów obsługi długu). To co można przeznaczyć na ewentualne przedsięwzięcia inwestycyjne określane często mianem „wolnych środków na inwestycje” w rzeczywistości jest wielkością wolnych środków pomniejszoną o koszty obsługi długu przypadające na dany rok budżetowy.

Na początku trzeba przyjąć podstawowe założenie, iż wymagany wkład własny jednostki samorządu terytorialnego ubiegającej się o środki zewnętrzne z funduszy strukturalnych w wysokości 15% jest praktycznie niemożliwy do zrealizowania. W efekcie – po uwzględnieniu między innymi dodatkowych kosztów (koszty niekwalifikowane), czy też po prostu sytuacji, kiedy nie zostaną przyznane środki zewnętrzne w wysokości dokładnie 85% wartości kosztorysowej inwestycji, ale niestety niższe – słusznym wydaje się uwzględnić poziom „bezpieczniejszy” w wysokości 20-25%. Takie postawienie sprawy niejako utrudnia sytuację gminy, gdyż obliguje ją tym samym do wygenerowania większych środków, jednakże – z drugiej strony – zapewnia pewien margines swobody.

Tabela 15. Podsumowanie działań LPR

Działania	Nakłady finansowe (PLN)	Termin realizacji
Obszar 1. Rewitalizacja centrum Gminy Chybie		
Działanie 1.1. Rewitalizacja parku	430 000,00	2007-2008
Działanie 1.2. Instalacja monitoringu	200 000,00	2007-2010
Działanie 1.3. Rozbudowa budynku Urzędu Gminy wraz z jego termomodernizacją	2 500 000,00	2009 - 2010
Działanie 1.4. Budowa Domu Kultury	4 200 000,00	2009 – 2011
Obszar 2. Rewitalizacja budynków po Ochotniczej Straży Pożarnej w sołectwie Zarzecze		
Działanie 2.1. Modernizacja obiektu OSP Frelichów-Rykalec	25 000,00.	2008
Działanie 2.2. Modernizacja obiektu OSP Frelichów-Zarzecze („U Moryca”)	300 000,00	2009-2010
Działanie 2.3. Modernizacja obiektu OSP Zarzecze Stare przy ul. Podgroble	50 000,00	2008 - 2009
Obszar 3. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej		
Działanie 3.1. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 1 w Chybiu	700 000,00	2011-2012
Działanie 3.2. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2 w Chybiu	670 000,00	2008 – 2010
Działanie 3.3. Termomodernizacja Przedszkola w Mnichu	400 000,00	2011 – 2012
Działanie 3.4. Termomodernizacja Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Zaborzu przy ul. Karola Miarki	300 000,00	2011 – 2012
Działanie 3.5. Domy Nauczyciela – Chybie i Zaborze	200 000,00	2010 – 2012
Działanie 3.6. Przychodnia kolejowa przy ul. Wyzwolenia 3	1 200 000,00	2009 – 2012
Obszar 4. Rewitalizacja obiektów należących do Cukrowni i Rafinerii Chybie		
Działanie 4.1. Rewitalizacja osiedla mieszkaniowego	2 500 000,00	2010 – 2013
Działanie 4.2. Termomodernizacja hotelu robotniczego	2 400 000,00	2012 – 2013
Działanie 4.3. Rewitalizacja budynku dawnego kina	900 000,00	2011 – 2013
Obszar 5. Rewitalizacja terenów poprzemysłowych na cele inwestycyjne		
Działanie 5.1. Rewitalizacja terenów poprzemysłowych w rejonie ulic Kuchennej, Polnej	2 500 000,00	2009-2013
Obszar 6. Drogi i chodniki		
Działanie 6.1. Renowacja chodnika przy ul. Bielskiej	210 000,00	2010
Działanie 6.2. Budowa chodnika przy ul. Karola Miarki i ul. Darwina	240 000,00	2008 – 2009
Działanie 6.3.. Remont drogi i chodnika przy ul. Dworcowej	180 000,00	2009 – 2010
Działanie 6.4. Budowa chodnika przy ul. Sportowej	150 000,00	2009
Działanie 6.5. Remont ul. Targowej	120 000,00	2008 – 2010
Obszar 7. Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej		
Działanie 7.1. Kompleksowa modernizacja stadionu sportowego w Chybiu	2 400 000,00	2007 - 2011
Obszar 8. Działania społeczne		
Działanie 8.1. Pro-pozycja: promocja i wspieranie aktywnej integracji społecznej na terenie gminy Chybie	61 765,00	2008

Z punktu widzenia każdej jednostki samorządu terytorialnego, a więc także i gminy Chybie, istotne znaczenie odgrywa zarówno wielkość zaciąganych zobowiązań finansowych, jak i ich charakter, wiążący się bezpośrednio z obciążeniem finansowym na kolejne lata budżetowe. Istotnym również wydaje się kształtowanie pewnych ustawowo określonych, wskaźników przede wszystkim poziomu zadłużenia, których wielkości nie mogą przekroczyć określonego poziomu:

- wskaźnik procentowy zadłużenia określony w art.113 ustawy o finansach publicznych, określający stosunek obsługi długu (spłata zobowiązań, poręczenia i gwarancje) do dochodów ogółem, którego wartość nie może przekroczyć 15%, przy czym za bezpieczny uznaje się poziom ok.10-13%;
- wskaźnik procentowy zadłużenia określony w art. 114 ustawy o finansach publicznych, określający zależność całkowitego zadłużenia (na koniec danego roku budżetowego) i dochodów globalnych, którego wartość nie może przekroczyć 60%, przy czym za wartość bezpieczną uznać można poziom znacznie niższy, oscylujący koło 30-40%;
- wskaźnik obrazujący zależność pomiędzy wydatkami na obsługę długu a wolnymi środkami, którego bezpieczną wartość przyjmuje się na poziomie około 25-30%.

Realizacja określonych przedsięwzięć inwestycyjnych, wymagająca wygenerowania wkładu własnego w ustalonej wysokości (dla bezpieczeństwa przyjęto poziom 25%) w przypadku gminy Chybie – jest możliwa. Realizacja zadań może wymagać zaciągnięcia długoterminowych zobowiązań, jednak ewentualne jego zaciągnięcie nie powinno zachwiać stabilnością budżetu.

VI System wdrażania

Realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Gminy Chybie będzie zarządzać Wójt Gminy Chybie poprzez Urząd Gminy, a w szczególności poprzez zaangażowanie pracowników Referatu Rozwoju Gospodarczego.

Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Strategią Rozwoju Gminy Chybie do roku 2014, jak również Planem Rozwoju Lokalnego Gminy oraz budżetami rocznymi.

Spójność niniejszego Planu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi oraz budżetami rocznymi zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, shierarchizowanych i ujętych w ww. planach programów i projektów inwestycyjnych.

W przypadku projektów planowanych do współfinansowania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej właściwa jednostka zleca i przygotowuje wymaganą dokumentację techniczną i przekazuje jej wyciąg wraz z pozwoleniem na budowę i innymi dokumentami Referatowi Rozwoju Gospodarczego Gminy celem przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu. Referat przygotowuje wniosek, który po zatwierdzeniu przez Wójta Gminy zostaje złożony do Instytucji Wdrażającej.

Po podpisaniu umowy o dofinansowanie z Instytucją Pośredniczącą, w zarządzanie projektem zostaje włączony Referat Rozwoju Gospodarczego (sekcja inwestycji i środków UE) oraz Referat Finansowy.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi/programami Wójt Gminy powołuje Zespoły Zadaniowe. W skład Zespołów wchodzi przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania projektem.

Ideą powołania Zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją, począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dotacji, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

VII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

VII 1. System monitorowania programu

W celu sprawnej i efektywnej realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, wskaźniki rzeczowe wdrażania poszczególnych typów projektów będą poddane monitoringowi.

Wskaźnikiem głównym realizacji Programu będzie stopień wykonania planu finansowego LPR z realizacji wymienionych w poszczególnych latach projektów.

Wykonanie mierzone będzie w ujęciu procentowym: **wydatki zrealizowane/wydatki planowane**, biorąc pod uwagę takie zmienne, jak np. zmiany kosztorysów wskutek zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności, zmiany w projekcie, spadek wartości zamówienia po rozstrzygnięciu przetargu, zmiany w budżecie miasta itp.

Ważnym miernikiem skali oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Gminy będzie liczba bezpośrednich i pośrednich beneficjentów Programu, tj. procentowy i liczbowy udział ludności objętej poszczególnymi działaniami rewitalizacyjnymi.

Wykonanie mierzone będzie również w ujęciu rzeczowym, przy użyciu uszczegółowionych wskaźników. Rodzaj wskaźników będzie wynikać ze specyfiki konkretnego zadania (wskaźniki te zostały wymienione w rozdziale III 3.)

VII 2. Sposoby oceny programu

Oceny wyników realizacji Programu dokona Zespół/Komitet Sterujący, w skład którego wejdą przedstawiciele Referatu Gospodarczego i Finansowego. Ewaluacja będzie polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Programie, dotyczących poszczególnych przedsięwzięć ujętych w niniejszym dokumencie. Po przeprowadzeniu oceny zostaną sformułowane zalecenia naprawcze, mające na celu pełne wdrożenie planowanych przedsięwzięć. Za wykonanie poszczególnych zaleceń odpowiedzialne będą merytoryczne Wydziały Urzędu Gminy lub zewnętrzne jednostki organizacyjne. Ocenie zostaną poddane poszczególne przedsięwzięcia oraz wskaźniki mogące dotyczyć projektu. Ocena powinna zawierać:

- rzeczywiste daty trwania poszczególnych projektów,

- rozliczenie kosztów projektu,
- określenie sposobu zarządzania projektem po jego zakończeniu,
- ocenę wpływu na poziom realizacji wyznaczonych wskaźników.

VII 3. Sposoby komunikacji społecznej oraz inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i pozarządowym

Podstawowym celem działań związanych z promocją i Public Relations Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Gminy Chybie jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów działań podejmowanych w jego ramach oraz instytucji mogących być partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w Programie, a także zachęcenie mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów Programu Rewitalizacji.

Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Lokalnego Programu Rozwoju Obszarów Gminy odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej miasta, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

Bezpośrednio Program prezentowany będzie podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi. Jednocześnie przyjmuje się, że właśnie bezpośrednie spotkania z mieszkańcami – w skali gminy takiej jak Chybie - będą najlepszym narzędziem promowania Programu.

Przyjmuje się, że partnerami, wobec których należy prowadzić politykę komunikacji i informacji LPR, są: mieszkańcy gminy, przedsiębiorcy lokalni, spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje społeczne.

Planowane działania:

W ramach promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Gminy Chybie podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- prowadzenie spotkań i konsultacji społecznych z mieszkańcami i firmami dotyczących założeń (ex ante) i realizacji (bieżąca, ex post) Programu.

Spotkania te mają na celu przybliżenie celów każdej z inwestycji, celów Programu Rewitalizacji, służą ukazaniu kierunków rozwoju poszczególnych obszarów (co jest najbardziej istotne dla przedsiębiorców), informowaniu o przejściowych niedogodnościach związanych z budową.

Jednocześnie spotkania takie, jako niezbędny element dialogu społecznego prowadzą do wymiany opinii, czasem nawet do weryfikacji planów lub ich uzupełniania. Ponieważ to mieszkańcy tworzą wspólnotę gminną, ich głos jest cenny i przydatny, zwłaszcza w przypadkach projektów społecznych, uzupełniających inwestycje infrastrukturalne. Spotkania to uznanie faktu, że mieszkańcy i podmioty obecne w mieście mają prawo do jego kształtowania lub bycia informowanym o jego dalszym rozwoju w sposób umożliwiający wymianę poglądów.

- Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Chybie.
- Współpraca z mediami lokalnymi mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji Programu.

Udział prasy jest nieodłącznym narzędziem publicznej debaty oraz dotarcia do mieszkańców i firm z obszaru gminy, a także promocji wkładu instytucji współfinansujących inwestycje. Promocja Programu Rewitalizacji dokonywana będzie z wykorzystaniem prasy lokalnej: *Nowa Formacja*, *Głos Ziemi Cieszyńskiej*;

- Umieszczenie na obiektach zrewitalizowanych w ramach Programu przy współudziale środków z budżetu Unii Europejskiej informacji o uzyskanym wsparciu.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że promocja i upowszechnianie Programu Rewitalizacji służy promocji gminy jako całości i marketingowi inwestycyjnemu – informacje o planowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych i rewitalizacyjnych to ważny sygnał dla potencjalnych inwestorów i nowych firm, a także – co nie mniej ważne – dla mieszkańców zainteresowanych otwarciem własnej działalności gospodarczej. Tak szeroko zakrojone działania zapewnią upowszechnienie i upublicznienie niniejszego dokumentu, a tym samym uzyskanie akceptacji społecznej dla jego realizacji poprzez zapobieganie potencjalnym konfliktom interesów.

Spis tabel

Tabela 1. Miejscowości wchodzące w skład Gminy Chybie	5
Tabela 2. Ilość odpadów zebranych i oddanych do recyklingu w latach 2003-2007 r. (kg)	12
Tabela 3. Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Chybie	12
Tabela 4. Liczba mieszkańców gminy w rozbiciu na poszczególne sołectwa (31 grudnia 2006 r.)	21
Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury technicznej	28
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące struktury demograficznej	28
Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarczych	29
Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące struktury demograficznej	30
Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące użytkowania gruntów – dane za 2005 r.	30
Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące budownictwa	30
Tabela 11. Harmonogram realizacji działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	49
Tabela 12. Realizacja budżetu w 2007 r.	62
Tabela 13. Dochody gminy Chybie w 2007 r.	63
Tabela 14. Wydatki gminy Chybie w 2007 r.	63
Tabela 15. Podsumowanie działań LPR	65

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Chybie w latach 1997-2006	16
Wykres 2. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Chybie wg sekcji PKD, 2006 r.	17
Wykres 3. Struktura podmiotów sektora prywatnego w gminie Chybie	18
Wykres 4. Liczba ludności w gminie Chybie w latach 1997-2006	20
Wykres 5. Struktura ludności w gminie Chybie wg ekonomicznych grup wieku	21
Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych w gminie Chybie w latach 2003-2007	22
Wykres 7. Gospodarstwa domowe w gminie Chybie według liczby osób – dane NSP 2002	23

Załączniki

1. Mapa obszarów rewitalizowanych na terenie Gminy Chybie

